

„Primorec“

izhaja vsakih štirinajst dni
vsak drugi terek in stane
po pošti ali na dom pošiljan
za celo leto **80 kr.**; za
tuje drž. več poštne stroški.
„Soča“ z „Gosp.
Listom“ in „Primor-
cem“ stane na leto 5 gld.
20 kr. — Uredništvo in
upravnštvo je v Gosposki
ulici št. 9

Primorec

Oglasi

se plačujejo za tristopno
petit-vrsto:

enkrat . . . 8 kr.

dvakrat . . . 14 „

trikrat . . . 18 „

večkrat po pogodbi.

Vsa plačila vrše se na-
prej. — Posamične številke
se prodajajo po 3 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotić).

Domače in razne novice.

Osebnosti. — V ponedeljek 27. t. m. sta se poročila v Romansu gosp. Ladislav Kochanowski vitez pl. Stawczan ministerjalni tajnik v trgovinskem ministerstvu in sin župana bukovinskega glavnega mesta Černovice, in g-čna Evgenija grofica Attems, hčerka grofa Antona Avgusta dež. grofa Attemsa, barona svetokriškega, namestniškega svetnika v pokoj.

Slovenski pesnik Zbašnjik se je poročil z g-čno Piletičevno v Kamniku.

Gosp. Kristijan Bratina, nadučitelj v Boleu, se je poročil z g-čno Ljudmilo Pezdicevno v Solkanu. — Gosp. Karol Mlekuz, učitelj v Plaveh, se je poročil z g-čno Franico Simčičevno v Biljani. — Mnoga ja ljeta!

Orožniški stražmojster g. Fran Mlekuz iz Bolea je imenovan namestniškim tajnikom.

Zaroka. — Hčerka visokorodnega g. Andreja barona Winklerja — Andrejina — se je zaročila 19. t. m. v Tolminu z zdravnikom dr. Alojzijem Pontoni-jem v Gorici. Naše častitanje.

*** Mestne volitve v Gorici.** — V soboto so začele mestne volitve v III. razredu. Nikdo v Gorici se ni briga za nje. Tu ni bilo nikakih volilnih shodov, časopisi so molčali, niti kakih lepakov ni bilo videti, kakoršnih je druga leta kar mrgolelo. — Ni čuda, da je došlo le 98 volilcev, kolikor v kaki majhni vasi. Izvoljeni so bili soglasno: sodni pristav Ciani Franc, dr. Fratrik Ernest, Orzan Anton, Salvaterra Fioravante in Villat Anton. Meščane vseh slojev je iznenadila izvolitev c. kr. uradnika! Te volitve so krasno znamenje časa, znamenje sedanjega vladnega sistema na Primorskem. Ali mi Slovenci ne bomo tožili proti takim odnošajem, saj smo jim vajeni. Kar se nas tiče, si bomo znalipomagati sami. Kar vlada goji, to tudi vzredi in to bo imela. Bog daj srečo! Mi Slovenci bomo od daleč gledali to idilično srečo enih in drugih!

Čudno je pač tudi postopanje naših takozvanih konservativcev. Zares, divno razumejo ti gospodje potrebe časa! Vsako leto po jedno procesijo kam na Sv. Goro, po jedno romanje v Loreto ali v Rim, da nosijo ljudje denar iz dežele, po par brzojavk sv. Očetu ali par člankov, s kojimi se laskajo papežu in nadškofu, evo, to je vse, kar čujemo od njih. Ali je pa s tem kaj pomagano naši katoliški stvari v sedanjih resnih časih, o tem naj sodijo razsodni čitatelji sami. Da, izborna je pogodil sv. Oče, ko je poprašal mons. Alpija, — ali ima „Eco del Litorale“ kako smer?! Da, ali ima sploh kako smer takozvana konservativna ali katoliška gospoda v Gorici?!

*** Petje v stolni cerkvi.** — Na drugem mestu govorimo o tem petju pri prvi sv. maši. Tudi v nedeljo je bilo res krasno petje. Pevcev je bilo 22. — Da bi naši pevci le ostali vstrajni! Bojimo se, da se tudi tu počasi ohladi oduševljenost, kakor povsod. Naj bi pevci pokazali, da so oni izjema v našem društvenem življenju. Le vstrajno! Polna cerkev pobožnega ljudstva gotovo ohrani hvaležnost v svojih srcih do vrlih naših pevcev!

*** Fotografije iz Ljubljane.** — Gosp. Anton Jerkič je šel iz Gorice v Ljubljano, da je fotografiral sedem krajev, kjer se najbolje poznajo posledice potresa. Slike so najlepše, kar smo jih videli iz drugih rok. Eno tretjino dohodkov je rodoljubni g. J. namenil ponesrečeni Ljubljani. Ali doslej je prodal baje cele — tri slike.

*** Iz Tolmina.** „Cesta pri Pencinovi hiši se razširi v njegov vrt. To je bilo res potrebno gledé ceste, kakor tudi za olepšanje Tolmina. Sploh je Tolmin v nekih letih mnogo na lepoto pridobil. K temu so pripomogli posamezniki, občina, cestni odbor in veliko tudi olepševalno društvo. Nepristransko sodeč priznati se mora, da se je v tem oziru mnogo storilo tudi že za časa g. Devetaka. Most čez Tolminsko, sol. poslopje, pokopališče, cesta proti Doljam itd. so trajen spomin njegovega dela za Tolmin. Škoda, da se trpe gnojšča ob ulicah skoraj v središču Tolmina. Odprava teh neumestnih gnojšč bi bila železi ne-le samo zarad olepšanja Tolmina nego tudi zarad zdravja. Pogumno in nepristransko na delo za koristno in potrebno odpravo nesnage!“

*** Od goriško-istrske meje:** Trpinčenje živali se morda nikjer tako ne ponavlja, kakor v lepem kraju Voloske in Opatije. Tu sem pridi dragi Slovenec, in videl bodeš, kako morajo vleči konji nekega „Grossfuhrunternehmerja“ iz Opatije težke tovrne voze strašno naložene z opeko, po dežju mehki in sploh slabi cesti skozi Volosko navzgor.

Ko uboge živali takega tovara ne morejo izveči, tedaj udriha po njih brezsrčni švabski hlapčon, da se vsakemu navzočemu človeku srce krči, in ne odneha, dokler ljudstvo ne prične upiti in orožniki temu postopanju konec ne store. Tam v Lipornici proti Opatiji, kjer je cesta na samem in še bolj na ukober, tam se le je trpinčenje pravo, tam naj uboga žival pogine, to je hlapčonu vsejedno. In takraj je poln visokih gostov, pa nikdo tega trpinčenja ne vidi, koje se vsaki dan ob nedeljah in praznikih ponavlja. Ali ni nikomur mar to? Kdo je kriv temu, kaj dela mestno redarstvo, ko vidi to mučenje živali? Ali mar naj pazijo drugi ljudje, kojih je že strah po cesti hoditi, zaradi tega grdega postopanja hlapcev?

K. G.

*** V Tolminu** je imela danes občni zbor tamošnja „hranilnica in posojilnica“, ki izborna posluje, da se kar čudimo tolikemu uspehu v takó kratkem času. — Kaj bo pa s posojilnico v Ajdovščini?

*** Hmelj na Tolminskem.** — Na Tolminskem bodo delali poskušnje, ali bi tam ne utegnili uspevati hmelj. Tjekaj je prišel (ali pa pride te dni) izvedenec iz Zalca na Štajerskem, kjer se zelo pečajo s tem pridelkom, ki daje ljudem veliko lepih dohodkov. Naj bi se pač posrečil ta poskus.

S Kamnega: „Presrečna hvala vsem, ki so delovali na to, da dobimo pri nas prepotrebni poštni urad. Nekateri čudaki so bili sicer nasprotni tej novi pridobitvi, a ni se jim izpolnila želja. Prav je!“

Zdaj delajo naši možje, da bi dobili tudi most čez Sočo. Ali tudi temu so nasprotni isti nasprotnovalci naši pošti. Čudno, ali ne! In vendar je to mogoče! — Za ta

most so poslale prošnjo županije Kobarid, Livek in Idrsko“.

*** Romarji** so se že večinoma vrnili iz Loreta in Rima. Vsakdo se je zadovoljen vrnil v domovino, ker stroški so bili le majhni, a vodstvo je bilo v dobrih rokah. Posebno hvallijo brezplačno prenočišče za 8 dni v zavodu Santa Marta v Rimu; sobe so lepe, tlak mramornat, enako umivalnik, postelje pa zelo čedne; celo noč goré plinove luči. — Vozniki v Rimu so zelo skromni v svojih zahtevah.

Neka Goričanka iz Podturna (hči slovenskih starišev, zdaj trgovka v Podturnu) je pa obiskovala še druge „svete“ kraje, ki spominjajo na „ljubljeno mater Italijo“. Vozila se je včasih s Slovenci, a še pri tej priliki se ni mogla zatajevati, da ni z voza metala poljubkov na razne spomenike mlade Italije, med drugimi na bronasta kipa dveh vojakov, ki sta krv prelila za Italijo takrat, ko je bil papežu uropan Rim. In vendar je šla tudi ta pobožna ženica kot romarica v Rim papeža gledat! To nam je dokaz, kak duh se širi celó med priprostim Italijani in slovenskimi uskoki!

*** Vsakemu svoje!** — S Tolminskega nam poroča prijatelj, da je znana deputacija prinesla z Dunaja najlepše nade zastran podpore sadjarskemu društvu in cesti na levem bregu Soče. — Na to odgovarjamo, da minister je prvo podporo že poprej obljubil, a vlada se je brzojavno zavezala do slov. deželnih poslancev, da dovoli 50.000 gld. podpore za kanalski del iste ceste. Za tolminski del ni mogla še ničesa dovoliti, ker ni bilo še nikakih načrtov in preudarkov. — Čujemo pa, da se tolminski cestni odbor trudi, da čim prej oskrbi vse potrebne načrte in prevdarke.

*** Prepri za sodno poslopje.** — K poročilu na drugem mestu o sodnem poslopiju v Kobaridu dostavljamo, da sta se tamkaj ustvarili dve stranki, jedna je za izbrano poslopje, druga je proti njemu. Nasprotna stranka upa, da zmaga pri občinskih volitvah, ki začno 30. t. m. Ako se ji to posreči, bo novo starašinstvo takoj nasprotovalo izbranemu poslopiju. — Takó nam poročajo od tamkaj. Ako bi se to zgodilo, bi se le zapoznelo otvorjenje tega prepotrebnega sodišča.

*** Obesil** se je v ponedeljek predpoldne v Via Vogel št. 2 neki mešetar konj, po imenu Matej Friderik Eller, rodod Prusijan; pravijo, da ga je spravila na tako nesrečno pot neka huda bolezen.

*** V Postojno** pojde, kakor vsako leto, tudi letos na Vinkoštni ponedeljek 3. t. m. ob 8.32. zjutraj poseben zabaven vlak; tjekaj pride od 12.40; nazaj pojde ob 8.15. zvečer in pride v Gorico ob 11.40. Vožnja tje in nazaj bo veljala 7½, 6 in 4½ gld. po razredih.

*** Mlad tatlič.** — 13½-letni Josip Fratrik iz Gorice je že znan uzmovič. Zadnji čas je srečno ukradel več reči, ali na goriškem kolodvoru je imel smolo. Tamkaj je ukradel iz neke popotne torbe kuhalo, ki je vredno kakih 18 gld. Prihitel je v mesto, da bi ga prodal. Ali tu ga je zasačil redar g. Segalla, ki je spravil mladega tička na varno.

* **Beg iz ječe.** — Danes po noči je jeden jetnikov pri sv. Antonu v Gorici pretolkel zid pod oknom in pobegnil. Govorice o tem dogodku so razne. Jedni govoré, da so pobegnili štirje. Drugi pravijo, da je pobegnil jeden sam in to oni mladi tatič Fratrik, o katerem govorimo spredaj. Ta govorica ima največ verjetnosti. Ujeli so ga baje v Panovcu.

* **Goriški romarji o potresu.** — Veliko pišejo časopisi o potresu v Firenci na Laskem. Govore tudi, da je poškodovanih do 3000 hiš. — Učeraš teden so pa bili tamkaj nekateri naši romarji, ki so se vračali iz Rima. Obhodili so velik del mesta ob kolodvoru, ali niso ugledali ne nesreč ne škod. Ko so potem večerjali, poprašali so gostilničarja, kaj je resnice na tem, kar pišejo časopisi o potresu. Ta jim je odgovoril, da je sicer precej škode, ali v drugem delu mesta in v bližnji okolici.

* **V Mirniku** željno pričakujejo novega vikarija, ki bi znal polagoma popraviti napake umrlega gospoda. Šla je celó deputacija do nekega gospoda, naj bi gotovo takoj prošil za premeščenje v Mirnik. — Da je nujna potrebna ureditev teh cerkvenih odnošajev, dokazuje najbolj jasno tudi dopis v „Corrieru“ od sobote. Priporočamo ga merodajnim krogom v resno berilo.

* **Toča.** — Letos so nas šibale že razne prirodne neizgode, med temi tudi spomladna toča. Ker je bilo vse na poljih še mlado, komaj izlezlo iz zemlje, je naredila ta toča precej veliko škode. Po nekod so kar pokosili za živino vse ozimne setve in potem posejali turšico.

* **Plesi v okolici.** — Vedno smo se pritoževali proti nespametni plesoželnosti v goriški okolici. Mladina zapravlja zdravje in denar, dušo in telo. — Tudi „P. L.“ je izprožil iste misli v zadnji številki. Po našem mnenju ne odpravimo te razvade drugače, kakor s tem, da rodoljubi ustanove po vseh vaseh narodna društva, kjer se bo širila narodna zavest, ljubezen do naše lepe domovine, katere ne smemo z nespametno razsipnostjo zapravljati. Pe jedenkrat na leto pa naj bi društva priredila društvene pleske, kjer se bodo udeležniki pošteno razveseljevali pod pametnim vodstvom in nadzorstvom.

* **Sviloreja.** — Na Goriškem bo letos za četrtno manj svilodov od lani. V Istri jih bo še manj. Zato letos ne bo pomankanje murvinega listja. — Svilodni trgi se pričnó okoli 17. junija. Cena ne obeta nikakega poviška od lani. To bi bil zopet precej hud udarec našim svilorejcem.

* **Samomor.** — V Vičenci na Laskem je skočila 21. t. m. z mosta v reko Bacchiglione 40-letna Antonija Likar iz Idrije; služila je pri nekem uradniku denarnega zavoda „Banca Nazionale“. Bila je udana pijači; zato mislijo, da se ji je zmešala pamet. Trupla niso našli.

* **Od nekod z dežele.** „Pomladni čas vse oživlja. Dosedaj pusta zemeljska narava je postala takorekoč zemeljski raj. Tu kmet obdeluje zemljo, tam se deca veseli pomladnega cvetja. Tu se sprehaja siv starček, tam upognjena babica; in ne moreta se ubraniti solz pomilovanja, spomnivši se pomladnih dnevo svoj mladosti. Marsikaterega žene radovednost na sprehod o tem divnem času pomladne krasote.

Enaka radovednost že netudi mene. Namenil sem se, nekoliko potovati, in zraven prepričati se o napredku društvenega življenja! V to svrhu izvolim si nedeljo. Ko tako potujem po krških kraških tleh, prepričam se o napredku umnega gospodarstva. Ali nekaj sem vendarle pogrešal; namreč: „Bralnih društev“, katera so tamkaj takorekoč pozabljena. Ako se pa vendar katero kje nahaja, je popolnoma zanemarjeno. Ko tako dalje potujem, dospem na vzvišen holmček. Takaj se mi odpre pogled na krasno vipavsko dolino in nje tako imenovano središče Sv. Križ. Tja me žene nenasitljiva radovednost. Po trudapolnem potovanju sem dospel vendar v tolinkaj zaželjeni mi kraj. Prvi pogled se mi vpré v razgaljene zidine razpadlega gradu. Ko dalje korakam po mestnem trgu,

ugledam na svoje začudenje napis: „Bralno društvo“. S privoljenjem ravnodošlega društvenika vstopim v bralno sobo. Tu je bila moja zadovoljnost popolna. Prostorna soba je bila skoraj do zadnjega kotička polna čitačočega občinstva.

Pa saj ni čudo! V svoje veliko začudenje zapazil sem nič manj nego deset raznovrstnih slovenskih časopisov z raznimi prilogami. Tu sedi siv starček z naočniki; tam mož najlepše dobe. Tu zopet mladenič cvetočih let. Vse skupaj veže pa edino le to, kako se izvežbati v boju proti tolikemu sovražniku milega nam naroda.

Pa tudi bralna soba je kaj ukusno opravljena; ob stenah visé razne podobe. Ko dalje opazujem, ugledam na steni imenik društvenikov. Tu so udje celó iz sosednjih občin. Da še celó iz kranjske dežele se nahaja ud tukaj.

Ko tako dalje čitam neki leposloven list, me kar nakrat vzbudi lepó doneča slovenska pesem, mešani zbor, iz bližnje gostilne. Tudi tja me žene radovednost. Ali kako se začudim, ko ugledam tako skromno število pevcev in pevkinj. Zraven pa vendar tako veličastno petje, kar dela čast vrlemu pevovodju, gospodu šol. voditelju. Še le mrak me loči od tega kraja naprednosti, z željo v srcu, da bi tudi sosednji kraji ne zaostajali za Sv. Križem.

Opazovalec.

* **„Razžaljeni“ ognjegasci.** — Goriški ognjegasci so korakali v vrsti po Magistratni ulici v Raštelj. Trobentači so trobili in so prenehali baš pred prodajalnico S. & D. Gosp. S. ni še nikdar slišal te godbe, zato je poskočil pred prodajalco, zaploskal in vskliknil slovenski: „Dajte še!“ Te slovenske besede so zelo zbudile četovodjo, da je zatožil g. S. pri magistratu, a ta je vso reč odstopil redarstvu. To pa je razsodilo po pameti in ne po nespametni želji zagrizenega četovodje, namreč, da s slovenskima besedicama „Dajte še!“ ni mogel biti nikdo razžaljen, da se vsled tega tudi g. S. ne more kaznovati. — Kakó malenkostni, kakó nizki so pač ti naši ljubeznivi nasprotniki!

* **Mlekarsko društvo** v Volčah na Kozariščah je končalo svojo prvo mlekarsko dobo 15. maja t. l. V tej dobi, ki je trajala 6 mesecev, znaša od društvenikov znešeno mleko 42.801 kg.; iz njega se je izdelalo masla 1.506 kg.; sira: 2.140 kg.; skute: 1.331 kg. Začetek je letos majhen, a upamo, da iz malega zraste veliko. Bog daj srečo!

* **Kupčija** s sadjem in zelenjavo je precej živa. Silno veliko češenj gre v severne kraje. Najbolj razširjeno kupčijo ima znana rodbina Bizjakova v Dornbergn; pa tudi več drugih Slovencev se peča s to kupčijo. Le naprej!

* **Meso** v Gorici je vendarle precej podražalo, kakor smo že poročali. Magistrat ni mogel zmagati. Ali tudi na deželi je meso podražalo za 4 in več krajcarjev pri kilu. — To se je pač zgodilo zaradi tega, ker je precej podražala živina, katero prodajajo od nas na tuje, ker je zdaj zaprta rumunska meja.

* **Pogojzdovanje Krasa.** Goriška komisija je objavila poročilo o svojem delovanju. Nasadili so do zdaj na 1578 hektarov zemlje 22½ drevesc (večinoma bore, nekaj pa tudi smrek in mesesnov). Stroški so znašali 64.100 gld. V lanskem letu so pogojzdili 182 hekt. in potaknili so 1.603,750 drevesec. — Drevesca v obče dobro vspevajo in kjer so tla najneugodnija, ne pomrje več kot 35 drevesc od sto. Občinstvo je sploh ravnalo se po nasvetih in zapovedih komisije, le v enem slučaju se je poklicalo orožnike na pomoč. Poleg že pogojzdenih tal ostane še 6769 hekt. odločenih za pogojzdenje. Od leta 1884 do 1894 se je potrosila 106.409 gld., za kar je največ pripomogla vlada s 87.480 gld. in dežela z 12.750

* **Prodaja sadja in sočivja na debelo** je po noči t. j. pred 4 zjutraj prepovedano v mestu. Prestopnikom te prepovedi je magistrat zagrozil globo do 100 gld.

Tržne cene. — Kava Santos gld. 152, Sandomingo gld. 168, Java 168, Cejlon gld. 188, Moka 195. Sladkor 30 špeh 52 pe-

trolj v sodu 20½, v zaboju 6 25 maslo surovo 64 do 72 kuhano 90.

Moka: št. 0 gld. 13.10, I. 12.50, II. 12 --, III. 11.60, IV. 12 — V. 10.90, VI. 9.90, VII. 9.10, — Otrobi debele gld. 5.30, drobne gld. 4.60 Tursica navadna gld. 7.60 do 8.30. Oves gld. 7.50.

* **Za Ljubljano.** — V Volčjem gradu so darovali v kronah:

Anton Metlikovec 40 v., Franc Štolfa 1 kr., Franc Metlikovec 1 kr., Jožef Jurca 1 kr., Jožef Ribola 1 kr., Antonija Metlikovec 60 v., Janez Rebola 1 kr. 20 v., Andrej Rebola 1 kr., Anton Bunc 80 v., Ivan Vrabec 1 kr., Franc Štolfa 1 kr., Ivan Štolfa 1 kr. 20 v., Jožef Metlak 60 v., Ivan Štolfa 20 v., Ignac Štolfa 1 kr., Franc Štolfa 1 kr., Ivan Ščuka 20 v., Alojzij Štolfa 1 kr., Anton Žigon 1 kr., Ivan Kosmina 2 kr., Ivan Metlak 40 v., Andrej Ščuka 60 v., Vinko Markuža 1 kr. 60 v., Andrej Štolfa 1 kr., Anton Štolfa 20 v., Miroslav Rebola 40 v., Alojz Metlikovec 1 kr., Ivan Markuža 30 v., Vilenardo Valentin 20 v., Anton Leban 30 v., Štefan Lenardo 80 v., Ivan Ščuka 40 v., Marija Štolfa 1 kr., Ivan Štolfa 40 v., Andrej Štrancar 2 kr., Jožef Jurca 60 v., Alojz Milaner 48 v., Andrej Ščuka 1 kr., Martin Metlikovec 40 v., Jožef Ščuka 40 v., Štefan Štolfa 1 kr., Ivan Štrekelj 20 v., Jožefa Trobec 40 v., Franc Kovačič 2 kr., Andrej Mihala 60 v., Ivan Šemec 1 kr., Jožef Milanič 2 kr., Jožef Jurca 2 kr., Franc Škof 1 kr., Franc Jurca 1 kr., Ivan Štolfa 20 v., Janez Štolfa 1 kr., Mihael Metlikovec 1 kr., Ivan Mesar 1 kr., Vinko Jurca in Jakob 2 kr. 20 v., Franc Štolfa 1 kr., Franc Markuža 60 v., Vinko Štolfa 2 kr., Mihael Jurca 40 v., Ivan Štolfa 2 kr., Ivan Štolfa 2 kr., Jožef Millak 70 v., Anton Majcin 1 kr., Andrej Rebola 1 kr., Alojz Rebola 1 kr., Anton Štolfa 1 kr. — Skupaj 60 kron 98 vin.

Ginljivo slovo. — 22. t. m. se je preselil iz Dornberga č. g. Andrej Gergolet kot župni upravitelj v Slovence, na mesto bivšega novega dornberskega župnika preč. g. Lovra Juvaničiča. Do Gorice ga je sprejelo celo starešinstvo in še nekaj drugih mož, a iz slovenske župnije mu je prišlo naproti več veljavnih mož. — Slovo se je dovršilo v gostilni „pri zlatem jelenu“, kjer so se Dornberžani poslovili od svojega preljubljenega g. kaplana; v dveh govorih je tolmačil gosp. Perozzi spoštovanje in ljubezen Dornberžanov, ki ga ohranijo vselej v najlepšem spominu; poklonil mu je v imenu župljanov tudi lep šopek svežih cvetlic, ki sicer uvenejo, ali spomin v hvaležnih srcih ostane nevenljiv. Č. g. Gergolet se je poslovil ginjenim srcem od predragih mu župljanov, zagotavlja jih, da tudi njemu ostane sladek spomin na kratek čas, kateri je preživel v njihovi sredi. Takó časti naše ljudstvo vrle duhovnike in rodoljube!

Za železnico čez Ture. — Tržaskemu „Mattinu“ brzojavljajo z Dunaja, da sprejme cesar v kratkem posebno deputacijo, ki pride na Dunaj zagovarjat in prosit železnico čez Ture. V deputaciji bode zastopana goriška dežela po glavarju Coroniniju, mesto Gorica pa županu Venutti-ju in predsedniku trgovinske zbornice; solnograška dežela po glavarju Schumacherju in predsedniku solnograške trg. zbornice; Trst po baronu Reineltu kot predsedniku in Escherju kot svetovalcu trg. zbornice tržaške ter po poslancih Burgstallerju in Stalitzu, in slednjič Beljak bode zastopal župan.

V Kanalu so se vršile občinske volitve, pri katerih baje ni bilo vse v popolnem redu. Zato je bil podan običajni utok in sicer le proti volitvi III. razreda. — Tudi te volitve so nam dokaz, da se ljudstvo čedalje bolj zaveda svojih pravic, katerih si ne dá več kratiti, in si tudi ne pusti več zapovedati, kakor bi se komu ljubilo.

Z Vogerskega smo prejeli popravek, da pri znanem pretepu na tamošnjem javnem plesu niso bili deležni domači mladeniči, marveč le oni iz Bukovice in iz Prvačine. Pretep se je pa vršil v krčmi, ki je oddaljena od plesišča.

Čudno premeščenje. — Avsknultat Pinaucig v Korminu, sin znanega našega „prijatelja“ v Gorici, zdaj pri sodišču v Korminu, je dobil nalog, naj se nemudoma poda v Tolmin. Pinaucig ne zna prav nič slovenski. Ali je to odgovor višjega sodišča na zahteve naših poslancev?!! Protestujemo, da se taki ljudje pošiljajo na slovensko zemljo!

Za „Narodni Dom“. — Nesreča, ki je doletela Ljubljano, je odvrnila pozornost sproženi misli o „Narodnem domu“ v Gorici. Ta lepa misel bo precej trpela vsled tega, kajti požrtvovalnost za Ljubljano je velika. — V Solkanu so zbrali mladeniči velikonočni praznik v krčmi pri g. Mozetiču 4 gld. 31½ kr. Ta denar je bil takoj izročen. — Čast vrlim mladeničem v Solkanu.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ učne zavode je poslal dedič pokojnega č. g. Vinka Štubeljna zapuščeni znesek 40 gld. — V srečen izid svoje pravde v Ljubljani podaril je g. Jernej Kopač 3 gld.

Za družbo Sv. C. in M. je poslala g. Josipina Bizjakova v Dornbergu 4 gld., katere so darovali: č. g. Gergolet 1 gld., rodbina Bizjakova 1 gld., naduč. Križman 50 kr., ostanek pa se je zbral v gostilnah gg. Jož. Sinigoja in Karla Kerševana.

Učiteljsvo deželni poslanec. — Priobčili smo že zahvalo učiteljsva na Tolminskem našim deželnim poslancem. Ta zahvala je bila odgovor na hujškarije g. Petra Medveščeka. Ali mož se je zopet oglašil in sicer v „Slov. Svetu“, počastil tudi „Sočo“ in grozil poslancem s probujajočo se samostojnostjo učiteljsva. — Čujmo zdaj, kaj pravi učiteljsvo sežanskega okraja. Predsednik učiteljskega društva gospod nadzornik M. Kante je poslal deželnim poslancem na dr. Rojca sledečo izjavo:

„Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj, zborujoče v 2. dan maja meseca, votira soglasno p. n. gg. deželnim poslancem najiskrenejšo zahvalo za trud in požrtvovalno delavnost v prosepah materialnega zboljšanja učiteljsva na Goriškem, ter ob enem prav uljudno prosi, da bi se p. n. gg. poslanci po svojih močeh trudili, da bi se gmočno stanje učiteljsva v kratkem zboljšalo.“

Tako govore možje! Tako se govori s poslanci, ki so si v svesti, da so storili za učiteljsvo vse, kar jim je bilo mogoče storiti. Le tako dela oni, ki želi ugodno in hitro rešitev tega pravičnega učiteljskega uprašanja. Kdor dela drugače, dela v gotovo škodo učiteljskemu stanu.

Neprilličnost pri sodišču v Gorici. — Naše ljudstvo je pač vedno in povsod le prezirano! Pri goriškem mestno - odrejenem okrajnem sodišču se vrše razni posli tako počasi, da ni mogoče z opravili naprej; ljudje čakajo in čakajo, jeze se, delajo si nepotrebne stroške, a dela ne gredo dalje. Zakaj? Ne vemo! Zdi se, da imajo gospodje polne roke dela, a delavcev je premalo. — Priprosti ljudje bi radi prišli k sodišču po kak svet, pojasnilo, informacijo, a ne morejo priti do nijednega uradnika, ker nikdo ni prost. Tu bi moral pač biti vsaj jeden dan na razpolago ljudem za take posle! — Za spisovanje pritožb na zapisnik je sicer določena jedna oseba, a ta ni sodni uradnik in je vešča le italijanskemu jeziku! Tu je treba nekaj ukreniti, da ubogo ljudstvo ne bo trpelo tudi tam, kjer išče pravice!

Rekurzi brez konca in kraja. — Dne 6. maja t. l. je bila že tretjič na podlagi novega cestnega zakona volitev cestnega odbora za komenski okraj. Volitev je vodil osebno gospod deželni odbornik dr. Abram. — Povabljeni volilci so se udeležili polnoštevilno in so izvolili naslednje odbornike: gosp. Josipa Fabjani-ja, župana štanjskega, Ludovika Strekelja, župana na Gorjanskem, Karola Stepančiča, župana temniškega, Josipa Pipana, župana škrbinskega, Josipa Kovačiča, župana komenskega, Josipa Legišo, župana mavhinskega in Ignacija Tanceta, župana nabrežinskega; — namestnike pa Antona Milaričiča, župana vojskeškega, Antona Zavadlava, podžupana v Brestovici in Antona Živec-a župana velikodolskega.

Tudi proti tej volitvi so nekateri volilci uložili ugovor. Kdaj bo konec?

S Tolminskega: „V tem času vse drvi v svet. Namesto, da bi delavci delali doma in pomagali kmetom, drug drugega zapeljujejo ter letni čas zapravijo v tujini. Redki so, ki kaj zaslužijo, z večine prazni gredo in še bolj prazni pridejo. Letos je bila dolga zima. Po zimi leže po pečeh in zevajo po domači skledi, brezskrbno se vsedajo k domači mizi. Ko pride čas dela in truda, hajdi v svet, in nikogar ni, da bi delal. Ni čuda, ako kmetijstvo propada. In to se ponavlja leta in leta. Zdaj naj ubogi kmet dela, če more. Zgubivši najlepšo dobo življenja v svetu, tu zbolijo in plačilo pride na občino. Pošten, pravičen, dober gre, skvarjen pride nazaj. Namesto denarja prinese večkrat domov hudobije, brezverstvo, kvartanje, pijančevanje in druge bolezni. — Plačaj občina zanj! Če je kdo kaj zaslužil, po zimi zapije in zaigra. Navadno se takim še drugi pridružijo, ki niso doslej bili temu udani. Domače jedi: krompir, zelje, mleko, močnik, to jim ne diši. Le „kava“, žganje, vino jim gre po žilah. Zdrava domača hrana je prezirana; kar kvari na duši in telesu, po tem segajo. Zato pa vidimo, kako hira človeški rod in je ves omehkužen. Ne stanovanje, ne hrana, pač pa občina skvarjenost človeškega organizma je kriva, da po šolah mladeniči umirajo. Ali bodo otroci, žganju, kavi, pijančevanju udanih starišev čili in zdravi na duhu in telesu? Ali bodo alkoholizovani stariši imeli zdrave in krepke otroke? Ali morda črna kava z žganjem in tobak zaredijo čisto kri? Odkod toliko škrofuloznih otrok?“

Evo točke socijalnega uprašanje na Slovenskem“.

Sami smo krivi. — Št. 6. — Iz Šempasa nam pišejo: Anton Šušmelj iz Šempasa je tožil nekega soseda iz Oseka radi malenkostne navskrižnosti. Tožitelj si je dal napraviti pismeno tožbo ne po slovenskem ampak po italijanskem odvetniku nekrščene krvi, seveda v laškem jeziku. Toženec je vrnil c. k. okrajnemu sodišču laški pisano tožbo in dotični naravno laški odlok z opazko, da pisma ne razume, ker je vešč edino le slovenskemu jeziku. Sodišče je prositelja zavrnilo z odlokom:

Broj 5146. Videvši, da se na to ulogo ne dá uradno postopati, vrača se ista s prilogo uložitelju.

Vsled tega bosta imeli slovenski stranki laško obravnavo in laško razsodbo. Kdaj bo vendar Slovenec nehal zametavati in sramotiti svojo narodnost za svoj denar?!

Sami smo krivi. — Št. 7. Pred par leti smo priobčili v „Soči“ več člankov pod tem naslovom. Tamkaj smo tudi povedali, kakó je zavrnil tedanji ministerski predsednik grof Taaffe našega poslanca z ozirom na slovensko uradovanje pri naših političnih oblastnih, v prvi vrsti pri naših glavarstvih. Dejal je namreč, da mnoga naša županstva sama dopisujejo nemški in da celó izjavljajo željo, naj jim glavarstvo le dopisuje nemški.

Tako sramoten odgovor je moral slišati ves svet, sramoten za vse Slovence na Goriškem. To je bil pač nečuven škandal, kateremu smo se vsi čudili; sram nas je bilo, da se nahajajo med nami taki sramotilci svojega naroda. — Toda od takrat so se vse take občine otresla nemškutarenja in uradovale vse od prve do zadnje v slovenskem jeziku. Dá, prisilile so celó okrajno glavarstvo goriško k izjavi, da bo tudi ono zanaprej slovenski dopisovalo občinam. — Ali čujte, kako sramoto nam je začela delati neka občina na Kanalskem.

V ajbski županiji so se vršile po zimi nove volitve; udeležili so se jih s posebnim ognjem razni odličnjaki, sami odločni narodnjaki, cele županije in celó iz sosesčine. Zmagali so in za župana so postavili moža, ki potrebuje tajnika. Dobil ga je iz Kanala. (Ime za zdaj še zamolčimo iz spoštovanja do odlične rodbine!) Ta mož je začel kar nemški uradovati, nemški dopisovati z okrajnim glavarstvom, češ, da se pobaha s svojo učenostjo. Nezadovoljni rodoljubi so nam prinesli dvakrat pokazat nemške rešitve tega tajnika; podpisan je bil župan, ki nemščine

niti ne razume. — Ali najlepše še le pride. Čujte ljudje božji nazore tega tajnika v l. 1895. po rojstvu Gospodovem pri nas — na Goriškem!!

Pretekli teden je prišel župan v naše uredništvo po nekem opraviilu; spremljal ga je seveda tajnik, kakor da bi župan brez njega ne mogel storiti niti koraka. Uredniku je bilo seveda jako ljubo, da sta prišla, in povedal je kar brez ovinkov, kako sramoto dela tajnik s svojim nemškutarenjem vsem goriškim Slovincem in s tem ovire našim poslancem, ako bodo zahtevali slovenskega uradovanja pri političnih oblastnih. — Samoljubje tajnikovo je bilo zeló razžaljeno. Dejal je, kaj je to komu mari, kakó on uraduje; strankam domá že piše slovenski, na dopise od oblastij pa odgovarja v istem jeziku, v katerem je bil spisan dopis, torej na nemške dopise daje nemški odgovor, na laške dopise pa laški. Ali tako uradovanje nikogar nič ne briga, ker je notranja uradna reč. On (tajnik) že vé, kaj dela, zato se ne briga za vse tisto, kar urednik pisari po „Soči“. On je ponosen na to, da more reševati dopise tudi nemški in laški, a urednik je revež, ki zna samo slovenski.

Lep tajnik, ali ne?! Toliko domisljivosti ni lahko najti kje drugod. Srečna ajbska županija, da imaš takó učenega tajnika! — Ne zdi se nam vredno, ne potrebno, da bi le z eno besedo pobijali smešne nazore tega tajnika. Prosimo pa tiste odlične rodoljube ajbske županije, ki so prekucnili domačo občinsko vlado v sedanje roke, naj poskrbé za to, da občinski tajnik iz Kanala ne bo vodil župana na vrvice po takih opolzkih poteh in delal takó sramoto vsemu narodu. Takih tajnikov obvaruj nas Bog! — Neverjetno je, da je mogoč dandanašnji mlad Slovenec s takimi zastarelimi, servilnimi nazori nasproti oblastnjam, ki se pač morajo ravnati po občinah in ne narobe!

Sami smo krivi. — Št. 8. — Iz Gorice nam piše slovenski delavec: „Od nas ubogih delavcev zahtevate to in ono, kako naj povzdiguemo veljavo slovenskega jezika v goriškem mestu. Prav! Ali kaj dela pa pogosto naša slovenska gospoda? Kolikokrat se mi je že pripetilo, da sem moral videti in slišati, kako odlična slovenska gospoda daje nam priprostim Slovincem najslabše vzglede. O, gospoda moja, vi ne veste, kako slabo upliva na priproste ljudi, ako vidijo, da se gospoda sramuje svojega jezika. Poznam odlične slovenske rodbine, ki imajo nemščino za svoj navadni jezik v domačem krogu. Na ulici govore nemški ali laški. Naši narodnjaki govore v krčmah in kavarnah nemški ali laški. Tu je treba najprej začeti pometati, potem bo naš jezik spoštovan! Več še povem o priliki.“

V obrambo poštene obrti. — 22. t. m. vršila se je v Ljubljani glavna razprava v zadevi tukajšnjega svečarja J. Kopača proti svečarju Seemannu. Kakor znano, dolžil je zadnji prvega, da kvari sveče s parafinom in da mu je le na ta način moči dajati sveče cenejše, kakor jih dajajo drugi svečarji. Razprava je dognala, da je to bilo golo obrekovanje, ker Kopač ni nikdar, odkar je svečar, kvaril sveč s parafinom, ni drugače in da more prodajati čisto voščene sveče po 2 gld. 45 kr., dočim jih drugi prodajajo po 2 gld. 50 kr., 2 gld. 60 kr., ali celó — kakor Seemann — po 2 gld. 70 kr., ker ima male režijske stroške, ker skromno živi in sam dela, ter se s primerno malim dobičkom zadovoljuje. Seemann moral se je popolnoma podvreči, obžalovati in preklicati svoje obrekovanje ter plačati stroške. Tožitelja zastopal je odvetnik dr. Josip Stanič.

Drobiž. — 60-letni Miha Curlin iz Ajdovščine se je utopil pri Sv. Andreju v Trstu. — 35-letni Alojzij Knapič iz Dornberga je razkladal oglje s parnika „Napried“ v Trstu; njegov tovariš Čiriger iz Vrhpolja pri Kamniku je baje nakrat zblaznel in Knapiča z lopato hudo ranil na več mestih. — Prenesli so ga v mestno bolnišnico v smrtni nevarnosti. Kakor sedaj poročajo obrnilo se mu je nekoliko na boljše. Zdravniki sami imenujejo to okolnost pravo čudo. Bržkone je k temu mnogo pripomogla Knapičeva poroka — na smrtni postelji, s ka-

tero je ranjeni legitimoval svoje 3 nezakonske otroke; duša mu je mirna, kajti z Bogom spravi se je že pred poroko. Ako se ne pojavijo nepričakovane komplikacije, je celo možno, da Knapič ozdravi. Napadalca Čirigerja opazujejo zdravniki, da konstatujejo, je-li se mu meša ali ne. — V Gradišču ob Soči so imeli 23. t. m. veliko veselico v korist Ljubljani. — V Dutovljah na Krasu so zasledili zopet znano kužno bolezen pri govedih. — Občinske volitve so pričele 25. t. m. v Gorici; zanimanja ni bilo nikakega. Konservativci in vlada so zadovoljni z onim položajem, kateremu poje slavo tudi irredenta.

Iz Rihemberga smo prejeli več dopisov o dovršenih občinskih volitvah, pri katerih je zmagala stara stranka, — a mlada je podala utok. Dopisov ne priobčimo. — Vseh volilcev je bilo upisanih 1018; od teh jih je glasovalo 628 in sicer: v III. r. 475, v II. r. 120 in v I. r. 33. — Stara stranka je zmagala v III. r. z večino 277 do 286 glasov, v II. r. 65 do 68 in v I. razr. 23 do 24. — Skoraj 500 volilcev ni volilo. Mlada stranka toži, da veliko njenih volilcev ni moglo oddati glasu, ker so zamudili takrat, ko so bili klicani, a po dokončanem čitanju imenika jih niso pustili voliti, kakor določa §. 23. obč. vol. Dalje komisija ni pustila voliti varuhom mladoletnih otrok. — Vladni komisar je postopal silno oblastno; rabil je orožnike brez vsake potrebe, da je vsak otrok razumel, da vladni zastopnik pritiska za staro stranko. Dva starašina je dal iztirati z orožniki iz dvorane, ker sta poprašala, kakó komisija tolmači §. 23. obč. vol. — Vladni komisar je nemškutaril (in to v Rihembergu!); zato se je oglasil jeden volilec, naj se pri komisiji govori slovenski; tudi ta je bil z orožniki izgnan iz dvorane. — Takemu postopanju pri nas nismo vajeni, zato bo treba ubrati druge strune, da si vladni zastopnik ne bo prisvajal več pravice nego je imá. — Stara stranka pa toži o mladí, da je prenapeta, da deluje občini le v škodo, da rabi v dosego svojega namena vsa mogoča sredstva itd. itd. — Proti volitvi je podan utok. Ako je vse to res, kar navaja mlada stranka, volitve bodo morale biti razveljavljene ukladub vsej podpori pri goriškem glavarstvu.

Nova pošta. — Kakor smo poročali o svojem času, takó se je zgodilo. V Kamnem na levem bregu Soče med Tolminom in Kobaridom je ustanovljen nov poštni urad, ki je bil zelo potreben. Služba poštarja je že razpisana. Plača znaša 150 gld., za urad 40 gld., 180 gld. pa za poštnega sela, ki bo nosil pošto vsak dan iz Tolmina. Prošnje treba poslati v 14 dneh na pošto vodstvo v Trst.

Nemarnost! — 19. t. m. so bili naplajeni po goriških voglih lepaki: Oggi gran sagra con ballo a „Savogna“. Sovodenjci vabijo torej v laskem jeziku na svoj sejm in ples! Tako si naši ljubi Sovodenjci ne delajo časti, pač pa kažejo vsem sosedom, kakó zelo so nemarni za svojo — narodno čast! Upamo, da se ne bodo več kazali vsemu svetu take, kakoršni niso, to je za Italijane, ko so vendar pošteni, trdi Slovenci. Prav bi bilo tudi, da bi se Sovodenjci in Rubijci potegnili za edino slovenski pečat „Rubije“ pri tamošnji pošti! Zganite se in ne trpite še dalje, da Lahí zglašajo naše Rubije za furlansko vas!

Tudi proti laskim napisom na tamošnji postaji bi se bilo treba oglašati!

Sodišče v Kobaridu. — Komisija je že določila prostor, kjer bo stalo sodnijsko poslopje. Komisija je želela, da bi občina sezidala novo poslopje skoro na kraju trga ob koroški cesti proti Bolcu. Ali naposled se je zadovoljila s prostorom, kjer je zdaj druga Juretičeva hiša, bivša dolgoletna Winklerjeva gostilna in kjer so navadni čitalnični plesi. Sedanje poslopje je zelo veliko; zraven je veliko dvorišče in velik, krasen vrt. Vendar bo poslopje za sodišče povsem novo.

V Kobaridu prično 30. t. m. občinske volitve. Ali bosta tudi tu dve stranki, ne vemo. Dandanes je prišlo že povsod v navado, da si stojite v volilni borbi nasproti

vsaj dve stranki, „stara“ in „mlada“, ali „črna“ in „bela“, ponekod pa „Staročehi“ in „Mladočehi“. — Pod kobarško županstvo spadajo davčne občine Kobarid, Svino in Sužid. Po zadnjem ljudskem štetju ima Kobarid 760 prebivalcev, Sužid 254, Svino 154; vse tri so šteje 251 hiš, 574 možkih in 594 žensk. Od Gorice do Kobarida je 52½ km., po priliki 12 ur hoda. — Dosedanji župan je g. Josip Rakovšček, podžupani pa gg. Mašera Andrej, Belin Anton, Šlunder Franc in Ursič Andrej.

Posojilnice na Goriškem. — Celjska „Domovina“ piše: „Na Goriškem je treba več posojilnic ustanoviti. To so spoznali oddoljni domoljubi in društvo „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celji, ki ima namen, da pospešuje ustanovitev novih in zdravo razvijanje starih denarnih zavodov te vrste. Na Goriškem je namreč z ozirom na druge slovenske pokrajine še premalo posojilnic; več sodnijskih okrajev je še brez njih. Kar pa je že posojilnic ustanovljenih ondi, vse prav dobro delujejo, če tudi še le prav malo časa, osobito posojilnice v Gorici, v Cerknem in v Tolminu. Sicer so pa posojilnice še v Ajdovščini, v Šebreljah in v Nabrežini. O ustanovitvi še drugih novih posojilnic na Goriškem so se že v prejšnjih letih domoljubi posvetovali. V Komnu n. pr. je hotel rajni dekan Harmel posojilnico ustanoviti, kar bi se mu bilo gotovo posrečilo, ako ga ne bi bila smrt prehitela; v Kobaridu je bil tudi že večkrat govor o potrebi posojilnice; enako se v Kanalu domoljubi za stvar zanimajo. O vseh teh razmerah je društvo „Zveza slovenskih posojilnic“ dobro podučeno in hoče letos o Binkošti v sledeče kraje poslati svojega zastopnika, da skliče ondi občne zbere v namen ustanovitve posojilnic, namreč: v Bovec, Kobarid, Kanal, Komen in Sežano. Zato opozorujemo domoljube v teh krajih, da blagovolé ljudstvu že prej razodevati pomen in namen posojilnic, in da se že prej dogovoré, kateri možje bi nove denarne zavode vodili. Zastopnik, ki ga bode „Zveza“ odposlala, ne bode se mogel nikjer dolgo muditi; zato je želeli, da najde že povsodi rodovitna tla, kamor namerava sejati seme za nove slovenske posojilnice na Goriškem“.

Prejeli smo dalje sledeče naznanilo: Ustanovni občni zbori za nove posojilnice na Goriškem, katere sklicuje „Zveza slovenskih posojilnic“, bodo o letošnjih Binkošti na sledečih krajih: v Bovecu, v petek 31. maja ob 10. uri popoldne; v Kobaridu, isti dan ob 6. uri popoldne; v Kanalu, v soboto 1. junija ob 2. uri popoldne; v Komnu, v ponedeljek, 3. junija ob 6. uri popoldne; v Sežani, v torek, 4. junija ob 4. uri popoldne, in sicer povsodi s sledečim dnevnim redom: 1) razgovor o pravilih, 2) pristop zadrušnikov, 3) volitev načelstva in nadzorstva. —

Ostala Slovenija.

Trst. Tržaška mestna policija je pričela pometati italijanske smeti v Trstu. Najprej je dala 8 dni časa glavnemu uredniku časopisa „Il Paese“, da se more iz Trsta preseliti v svojo ljubo prekoluzno domovino, katere koristi in namene je v Trstu zastopal s svojim časopisom. Izgnancu je ime Eli Luzzatto. — Za njim je dala isto nalogo tudi nekemu sotrudniku časopisa „L'Indipendente“, kakor tudi jednemu bivšemu sotrudniku „Piccola“; vsi ti gospodje so italijanski podaniki, ki so v Trstu zastopali in zagovarjali veliko misel zjedinjenja avstrijskega Primorja z prekoluzno kraljevino, katere koristi so javno v Trstu zastopali in žaljivo prezirali domače (avstrijske) zadeve. Vso pozornost so obračali le na Italijo. — V Trstu je veliko takih smetij; prav bi bilo, da bi jih kmalu pometla poštna metla, katero bi tudi v Gorici potrebovali za nekatere goriške tiče, zastopnike prektisočne civilizacije, katere pa mi tukaj ne potrebujemo.

*** Istra.** „Naša Sloga“, ki ima velike zasluge za probujenje in razvijanje istrskih Hrvatov, bode slavila 27. junija t. l. v Trstu svojo 25-letnico. — 15. t. m. so se vršile volitve poslancev v kmečkih občinah v deželni zbor istrski. Izvoljenih je osem naših, ki so: Josip

Kompare, dekan v Ospu, in dr. Matej Trinajstić, župan in odvetnik v Buzetu za koperski polit. okraj; dr. Matko Laginja in dr. Dinko Trinajstić, župan in odvetnik v Pazinu za pazinski polit. okraj; Slavoj Jenko, trgovec v Podgradu in prof. Matko Mandić, urednik „Naše Sloge“ v Trstu za voloski polit. okraj; prof. Vjekoslav Spinčić in Šime Kvirin Kozulić, posestnik v Malem Lošnju, za lošinski polit. okraj.

— Stirje nasprotni italijanski poslanci so izvoljeni v poreškem in puljskem političnem okraju: dr. Doblanovich, dr. Cleva, dr. Venier in dr. Vergottini. Hrvaška stranka se volitev ni udeležila, ker je protestovala proti celokupni volitvi v teh okrajih in celo reč izročila državnemu pravdnistvu v Rovinju, naj postopa v smislu zakona, ker je vlada zavrgla utoke. Pri volitvi volilnih mož v poreški občini je priznalo samo okrajno glavarstvo, da je za laško stranko oddano 41 neveljavnih glasov in ukladub temu je namestništvo zavrglo naš utok in dopustilo glavno volitev, češ da bi italijanska stranka vsejedno imela večino. (To je res lepa rešitev utoka, katere gotovo ne bi pričakovali od strani nepristranske oblastni!) Tako se je postopalo tudi z utokom proti volitvi v Vrsaru, Oprtlju in Vižinadi.

— Dne 21. t. m. so se vršile volitve v mestih in so bili izvoljeni v sledečih italijanski kandidatje: Pulj-Dinjan, Koper, Izola-Buzet, Piran, Buje, Vižinada-Oprtalj-Motovun, Poreč, Rovinj, Lošinj, Cres in Pazin-Plominj. Trgovinska zbornica v Rovinju je izvolila dva in veliki posestniki pa dne 24. t. m. pet poslancev. Le v mestih Volosko-Opatija je bil izvoljen naš mož v osebi dra. Stangerja. V Pazinu je kandidoval kot naš kandidat bivši poslanec Fran Flego, ki je dobil 135 glasov, nasprotni pa je izvoljen z veliko večino, za katerega so glasovali vsi c. kr. uradniki. Kakó pa postopajo italijanski poslanci nasproti c. kr. uradnikom, pokazalo se je pri zadnjem zasedanju deželnega zbora v Poreču.

— V lošinski občini, katero imajo v rokah nasprotniki, zaključili so v poslednji seji, naj se uvede v ljudske šole tudi hrvaški jezik. To je predlagal jeden hrvaški kmet v hrvaškem jeziku, v katerem ga je tudi zagovarjal, in bil je z večino glasov sprejet. Tukaj nam je pripomniti, da je pri volitvi volilnih mož v tej občini naša stranka propadla. Gornji sklep pa nam priča o umetnem italijanstvu na otokih. Ta sklep lošinske občine je velika moralna zasušnica italijanskim gospodom; tržaški „Mattino“ prerokuje, da Lošinj pričakuje ista sodba, kakor Pazin, Buzet itd. To mu zelo radi verujemo in dostavljamo, da bodo Lošnju sledile tudi druge občine, ki so prišle le nasilno v italijanske roke. Da se doseže kaj takšnega, ni potrebno drugega nego jedino pri volitvah pravično postopanje — in umetnemu italijančevanju na otokih in notranjosti Istre bi za vedno odklenkalo!

— Izpit zrelosti na koperskem učiteljskem za osnovne in za meščanske šole vršili so se letos od 3. do 13. t. m. K izpitu se je prijavilo 52 učiteljev in učiteljic, in sicer 9 za meščanske šole, 5 za osnovne šole s hrvatskim, 11 za take s slovenskim, 5 za take z laskim poučnim jezikom, 11 za francoščino in 11 za posamične dopolnilne izpite. Izpit za osnovne šole s slovenskim poučnim jezikom so prestali povoljnim uspehom: 6 učiteljev in 4 učiteljice, za one s hrv. poučnim jezikom 5 učiteljev. Poskušnjo za meščanske šole s slovenskim poučnim jezikom ste napravili načelnica šolskih sester samostana v Mariboru, 1 sestra in pa 1 učitelj.

*** Deželna bolnica v Ljubljani.** Ker je poslopje stare deželne bolnice vsled potresa poškodovano tako, da se je moralo večjim delom takoj izprazniti in da so le pisarne in kuhinje še ostale v pritličji, premestili so se bili bolniki v bolnico za silo na ljubljanskem polji. Mej tem pa je avstrijsko društvo „rudečega križa“ na obširnem vrtu stare deželne bolnice postavilo 28 društvenih barakov, v katerih so sedaj nastanjeni vsi bolniki. Obširni bolniški vrt podoben je sedaj

veliki naselbini. Barake so jako čedne in zračne ter se v njih nahajajo postelje v dveh vrstah. Žal, da ni bilo mogoče vseh barak postaviti pod senčnata drevesa in bodo bolniki v onih barakah, ki so izpostavljene solčnim žarkom, pač mnogo trpeli vsled vročine. Da se vročina ublaži, napeljal se je vodovod in se bodo strehe posameznih barak večkrat na dan škropile s hladno vodo. V omenjenih barakah nastanjeni so — kakor že rečeno — sedaj vsi bolniki, sekundariji, postrežniško osebje in šola za babice. Mimorede naj omenimo, da je šola za babice jedina v Ljubljani, ki s poukom niti v dnevih potresa ni prenehala. Po naročilu deželnega odbora morajo se dela pri novi deželni bolnici pospešiti tako, da se bode cela nova bolnica meseca septembra lahko izročila svojemu namenu.

*** Slovenski umetnik v tujini.** Nas rojak operni pevec g. Fran Naval-Pogačnik, rodом Ljubljčan je priredil dne 17. t. m. v Frankfurtu o. M. koncert na korist po potresu prizadetim prebivalcem Ljubljane, pri katerem je sodelovalo več znanih tamosnjih umetnikov. Med drugimi točkami je pel g. Naval tudi dve Nedvedovi skladbi „Njega ni“ in „Zlata doba“ v slovenskem jeziku, ki so vzbujale veliko zanimanje, akopram seveda nikdo ni razumel besed. Koncert je bil izborno obiskan in je dobrodelnemu namenu donesl lepo svoto. — O gostovanju g. Navala na dvornem opernem gledališču v Berlinu se berlinski listi izražajo prav las-kavo in izrekajo željo, da bi se izborni pevec pridobil za berlinsko dvorno opero. Nastopil je v operah „Marta“ in „Carmen“ in v obeh dosegel lep uspeh. Kritike jednoglasno priznavajo veliko njegovo umetniško dovršenost v petju, kakor tudi v igri, mojstersko prednašanje, milobo liričnega timbra njegovega glasu itd., lastnosti, s katerimi je občinstvo navdušil. „Pevci, pred vsem tenoristi, ki umejo tako peti — pravijo „Berl. N. Nachrichten“ — so postali jako redki.“

*** Židovska nevarnost za Ljubljano.** Česar smo se bali, to se hoče izpolniti: Židje se hočejo ugnjezditi v slovenski metropoli. Na Dunaju se je organizoval anonimen stavbinski konsorcij, ki se ponuja i kot kupnik stavbišč. Ker je med ljubljanskimi gospodarji mnogo takih, kateri so se živili jedino od dohodkov svoje hiše, stanarine, in kateri so vsled potresa zgubili še ta vir gmotnih dohodkov, skušali bodo, izrabiti pretkani Židje nesrečo takih revežev, ki nimajo niti toliko, da bi vsaj začasno podprli svoje podrtе hiše, pa tudi — vsled dolgov — nobenega kredita več. Žalostno! Zato naj bi naši načelniki resno svarili take obubožane gospodarje pred Židovi. Nadejamo se, da se vsaj večina gospodarjev opomore in zopet utrdi s pomočjo podpore in posojila, ter da bodo domače stavbne tvrdke vendar uspešno merile se z Židi, ki so največja opasnost domačemu obrtu, kupčiji, pa tudi narodnosti!

„S. S.“

Slovenščina pri štajerski odvetniški zbornici. Štajerska odvetniška zbornica odklonila je svoječasno v slovenskem jeziku pisano ulogo odvetniškega kandidata dra. Janežiča v Celju. Dr. Janežič se je zategadelj pritožil na državno sodišče, češ, da je odvetniška zbornica kršila čl. 19. drž. osnovnih zakonov. Državno sodišče je pritožbo v ne-javnem predposvetovanju odklonilo.

Slovensko uradovanje. Občinski zastop v Teharjih pri Celju, kjer so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali narodnjaki, je te dni sklenil, da bode odslej uradoval le slovenski.

Koroška — V Celovcu se je ustanovil tudi «koroški pomožni odbor» za Ljubljano. Odboru je načelnik župnik Gregor Einspieler, tajnik Matej Ražun in blagajnik Vekoslav Legat. Odbor ima svoje pooblaščenice po ostalih župnijah. Po zadnjem «Miru» je pomožni odbor izkazal nabrano svoto 338 gld. — Cesar je potrdil novi mestni statut za Celovec, ki določa 27 namesto dosedanjih 21 odbornikov. Istotako je potrdil zakon o hipotečnem zavodu za Koroško in zakon o dolgu 222.222 gld. za Dravo. — Proti občinski volitvi v Medgorjah so nemškutarji uložili utok, kateri je vlada odklonila.

Občina preide iz dosedanjih nemškutarskih v slovenske roke. — Pri volitvah v Bilčovsu so zmagali Slovenci v dveh razredih, nemškutarji v enem. Poslednji so se pritožili in vlada je uslišala pritožbo. Pri ponovni volitvi pa je slovenska stranka zmagala v vseh treh razredih. Tak odgovor so zaslužili nemškutarji! Slava!

Najnovejše vesti.

V uredništvu „Naše Sloge“ v Trstu je bila minul teden policijska preiskava, ki je trajala od 7. ure zjutraj do 2. pop. Istotako se je vršila preiskava tudi v tiskarni Dolenc, kjer tiskajo „Našo Slogo“. Svrha preiskavi — najti rokopis nekega zaplenjenega članka — je bila brezuspešna, le nekatera zasebna pisma so zaplenili. — To je slika sedanjega časa!

— Učeraš so se vršile v Ljubljani nadopolnilne volitve v mestni svet za III. razred. Kakor je bilo pričakovati, zjediniili sti se obe ljubljanski prōči se stranki in sti volile sporazumno postavljenjē kandidate. Izvoljeni so gg. Anton Klein, Andrej Kalan in Jožef Kozak. Jutri voli II. razred, v petek pa I. Vsled sporazuma dobi konservativno-narodna („Slovenčeva“) stranka dve tretjini novih zastopnikov. Bog dal, da bi bil ta sporazum nesrečni Ljubljani v korist — Na Dunaj pojde deputacija ljubljanskih občinskih svetnikov, sestoječa iz gg. Ivana Hribarja, Andreja Senekoviča in dr. Ivana Tavčarja, da pri odločilnih činiteljih priporočē Ljubljano za državno pomoč in se tudi zahvalijo zastopu dunajskega mesta za pomožno akcijo Ljubljani v korist.

— Štajerski namestnik baron Kūbeck praznuje te dni 25-letnico svojega namestnikovanja. Glasila štajerskih Slovencev povdajajo o tej priliki, da si je baron Kūbeck prizadeval biti pravčen tudi slovenskemu življu.

— Dne 30. t. m. bode občni zbor istrske družbe sv. Cirila in Metoda v „Zorin-Domu“ v Opatiji.

— „Neue fr. Presse“ poroča, da pride celjske slov. gimnazije uprašanje na dnevni red v proračunskem odboru še-le po bin-kostih. In tako naprej!

— Časopisu „Hrvatska“ iz Zagreba je prepovedan uhod v našo polovico države. Uzrok je iskati vsled nekaterih dopisov iz Dalmacije, ki so bili v listu priobčeni. Tudi slika sedanjega časa! — V Petrinji (Hrvaška) je umrl 19. t. m. odlični rodoljub dr. Josip Ivandija, odvetnik in bivši poslanec v sa-boru. Pokojnik je bil posebno vešč franco-sščini ter je večkrat razjasnil v franc. časopisih marsikatero napačno stvar o hrvaš-kih stvareh. Plemenitemu rodoljubu bodi večna slava!

— Čisti dohodek veselice, ki so jo pri-redila hrvaška društva v Zagrebu dne 12. t. m. v prid Ljubljani, izkazuje po konečnih računih gld. 2288,16.

— Z Dunaja poročajo, da bode razpusčen dunajski mestni zastop še v teku tega me-seca.

— Liberalni časopisi kažejo očividno nekako bojazen, da pride volilna re-forma na dnevni red. Če se volilna re-forma razbije, potem razpade koalicija. Li-beralci se boje, da klerikalna stranka ne bode hotela pritrđiti sklepom pododsekovini. „Neue Freue Presse“ očita klerikalcem, da jim ni za družega, kakor da bi se pri vo-lilni reformi, kolikor je moč, okoristili. Seveda se nemškim liberalcem ravno isto lahko očita. Tudi ti gledajo, kako bi se okoristili volilne reforme, to je posebno pokazalo njih prizadevanje, da bi s pomočjo davčne re-forme sedanje petakarje izrinili iz dosedanjih volilnih skupin. Levičarji pretē, da ne bodo pritrđili nobeni volilni reformi, katera bi po-veksala moč klerikalne stranke. Če se kleri-kalci popolnoma ne povrnejo k vladnemu programu, potem je ne le nevarnost za koa-licijo, temveč tudi za sedanji vladni sistem. — Seveda je uprašanje, če res pride kmalu do odločitve, ker koalirane stranke bodo go-tovo poskušale volilno reformo zavleči do novih volitev.

— Dunajski podžupan dr. Lueger se je zopet zameril vsemu liberalnemu nemštvu.

Ni se namreč udeležil — kot dunajski pod-župan in voditelj stolnega mesta — občnega zbora nemškega „Schulvereina“ in ga po-zdravil v imenu mesta. V mestnem zboru je bil od strani liberalcev interpelovan vsled tega. Odgovoril je, da se ni hotel udeležiti zboro-vanja tega društva, ker smatra nemški „Schulverein“ kot politično in ne narodno društvo — on pa je takemu društvu na-sproten, „nasprotniki pa se ne pozdravljajo“. Tako je zasolil liberalcem pošten Nemec!

— Na Dunaju je umrl glasoviti glas-benik Fran Suppē, rodом Dalmatinec iz Splita. Uglasboval je le nemške tekste in tako proslavljal nemško umetnost!

— Ogerski državni zbor je odložil zbo-rovanje in nastopil poletne počitnice. Izvolil je zastopnike v delegacijo, ki so imeli do-govor ter baje zaključili, interpelovati tudi v delegacijah glede Agliardijsve zadeve.

— Poljaki se pripravljajo 13. prih. m. proslaviti 50-letni duhovniški jubilej kardi-nala Ledohovskega.

— Atentatorja Hencijsvega spomenika, Selesa, ki jo je popihal v Švico, je bila za-sačila francozka policija na svojih tleh. Upalo se je, da pride vendar pravici v roke, no vsled nediplomatskega posredovanja neka-terih madjarskih poslancev, posebno Paz-mandy-ja je francozka policija izpustila iz zaporu Selesa po tridnevem zaporu še-le brez ozira na pogodbo mej Avstro-Ogersko in Francijo glede izročitve zločincev, ki glasi, da posamična država mora najmanj 14 dni pridržati v zaporu ujetega zločincea, to je toliko časa, kolikor je potrebno za doposiljatev preiskovalnih spisov po diplomatskem (zu-nanjem ministerstvu) potu. Vsled izpuščenja Selesvega priredili so Madjarji v Budim-pešti veliko demonstracijo Franciji v čast — Avstriji pa pod nos. — V neki vasi pri Miskolcu (Ogerska) je v soboto zastrepila kuharica celo rodbino 9 oseb; dva otroka sta že umrla, ostalih sedem je v smrtni ne-varnosti. Kuharico so zaprli, ki je priznala zločin navedši, da je storila nečloveško delo iz maščevanja proti glavarju rodbine.

— Pogajanja mej Avstro-Ogersko in Italijo glede vinske klavzule končajo baje na popolno zadovoljnost italijan-skih vinskih trgovcev. Tako vsaj poročajo italijanski časopisi. In to smo tudi mi pre-rokovali.

— V Šabcu (Srbija) ukradli so tatovi temeljni kamen, ki je bil postavljen za jedno vojašnico v navzočnosti samega kralja. Uzrok temu vsekakor čudnemu tatovskemu pod-jetju je bil menda, polastiti se zlatega in srebrnega denarja, ki je bil s temeljnim kamenom vred uzidan.

— Iz Sofije poročajo, da se kmalu poda v Petrograd posebno odposlanstvo iz Bolgar-ske, katero bodo predvolili sedanji predsednik sobranja Teodorov in mitropolit Klement in Gregor, da položi dragocen venec na rakev pok. carja Aleksandra III.

— Dne 4. junija odkrijejo v Mangenti (Italija) spomenik v čast francoskemu maršalu Mac-Mahonu in tam padšim franc. vojakom. — V nedeljo so se vršile volitve za italijansko zbornico, pri katerih je zmagala sedanja Crispijeva vladna stranka. Znamenita je izvo-litev socialista De Felice Giuffrida v Cataniji, ki se nabaja v zaporu, ker obsojen na 20 letno ječo. Isti je kandidoval proti Crispiju v Rimu ter je dobil 775 glasov, mejtem ko je Crispi izvoljen z 983 glasovi. — Vezuv pri Neapolju je pričel 24. t. m. bruhati lavo (ogenj). Mesta in vasi v njegovi blizavi so v nevarnosti. Italijanska vlada je storila priprav za slučajno potrebno brez pomoč, odposlavši v ista oddelke vojaštva. — Potres v Florenci in okolici je provzročil več milijonov lir škode.

— Angleška kraljica Viktorija je nasto-pila 25. t. m. svoje 77. leto.

Društvene vesti.

Društvo „Sloga“ je imelo 20. t. m. odborovo sejo, v kateri je med dru-gim bila soglasno sprejeta sledeča izjava: „Nikakor opravičeno razžaljenje apostol-skega nuncijskega nadškofa Agliardijskega, povodom njegovega potovanja na Ogerskem, je verni slovenski narod v poknežni grofiji goriški in

gradski toliko užalilo, da odbor slovenskega narodno-politiškega društva „Sloga“ v Gorici čuti dolžnost, izreči svoje globoko obžalovanje in ogorčenost nad tem vse avstrijske katolike zalečim dogodkom.

Ob enem izreka društvo „Sloga“ svoje visoko čestitke razžaljenemu zastopniku svete rimske stolice in zatrjuje Očetu krščanstva svojo zvestobo in udanost.

Odbor slovenskega narodno-politiškega društva „Sloga“ v Gorici dne 21. maja 1895“.

To izjavo so podpisali vsi odborniki. Izvirnik in latinski prevod je bil poslan že v torek nunciju na Dunaj. Nemški prevod je bil poslan dunajski „Reichsposti“.

Druge točke sejnega dnevnega reda so se tikale nadaljevalne šole za obrtne učence, društvene šole in otroških zabavišč; v razgovor so prišla tudi druga politiska in gospodarska uprašanja, kakor „Agro“, furlanski tramvaj itd.

— V goriški okolici je društveno življenje najslabše razvito. Rodoljubi so preveč „komot“ in ne zgamejo se nad vsakdanjo svojo nalogo. Ali vendar bi bil že čas, da bi se zganili naši možje in začeli zbirati okoli sebe krepko narodno vojsko!

— V Velikem dolu pri Komnu je bil 19. t. m. občni zbor bralnega društva „Domovina“. Udeležba je bila obilna. Dnevni red se je dovršil v popolno zadovoljnost zbranih društvenikov. — V novi odbor so izvoljeni sledeči društveniki: predsednik Vinko Metlikovec, podpreds. Jožef Jurca, tajnik Štefan Štolfa, blagajnik Vinko Štolfa, odborniki pa: Ivan Štolfa, Anton Majcen, Ivan Štolfa, Franc Škof. — Mlademu društvu želimo, da bi krepko napredovalo!

— Banka „Slavija“ je strašno v zameri pri irredentovskih listih; posebno povodom istrskih volitev so jo grozno napadali, ker je veliko ljudstva rešila iz lahonskih in krnjelskih krempljev, kar je imelo že letos upliv na izid volitev. Lahonski listi so grozno napadali banko in tudi ravnatelja generalnega zastopa g. Ivana Hribarja. — Mi pa menimo, da kar irredentovski listi takó zlobno napadajo, to mora biti za nas dobro!

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — V Krapini je umrl 10. t. m. dr. Ivan Starčević, brat dra. Davida in dra. Mile ter sinovec dra. Antona Starčevića. Pokojnik je bil tudi žrtev sedanjega vladnega sistema v Hrvaški, ker je bil pred leti obsojen na 6-mesečno ječo zaradi svojega brata Davida, pri katerem je služboval kot perovodja (koncipient). Bil je star še le 42 let. — Leta 1860. naselilo se je več tisoč Madjarjev v hrvaškem Sremu z namenom, zagotoviti si boljšo prihodnost. „Pester Lloyd“ piše te dni, da so se ti priseljenci v nadejeh prevarili in da sedaj prosijo ogersko zbornico za pomoč, da se povrnejo v domovino, češ, da so neznosni odnošaji v Sremu. Tako poroča „P. L.“. V korist hrvaški stvari v Sremu pa je želeli, da bi ogerska vlada prošnjo uslišala in poklicala svoje ljudi v domovino ne le iz Srema, ampak tudi iz ostalih krajev Hrvaške, kjer se kažejo kot nje sovražniki. — Madjarščina napreduje v Hrvaški. „Hrvatska“ poroča namreč, da v Sušaku po nalogu okrajnega glavarstva (predstojnika) uporabljajo že hrvaško-madjanrske tiskovine. Kot razlog temu navajajo, da se tako nekaj prihrani na papirju — na časti pa zgubi. Stvar se nam dozdeva neverojetna, vendar pa mogoča. — Imenovanje senjskega škofa še ni dognano. Madjarji si prizadevajo, da bi spravili svojega človeka na to mesto, nasprotno pa hrvaški časopisi pišejo, da bode imenovan sedanji rektor hrvaškega vseučilišča dr. Maurovič. Bog dal! — 23. t. m. so na slavnostni način odprli spomenik hrvaškemu pesniku Petru pl. Preradoviću v Zagrebu. Spomenik je izdelal kipar Rendić na trošek gosp. Stjepana pl. Miletića, sedanjega intendanta hrvaškega gledališča. Čast takšnemu rodoljubu! S postavljenim spomenikom Preradoviću se je izpolnil njegov nauk: „Rod bo samo, koj si mrtve štuje, na prošlosti budućnosti snuje!“ — Ravnateljstvo kmetijske šole v Križevcih prosi vse svoje bivše učence,

naj bi se pri njem oglasili z opazko, kje so in s čem se sedaj pečajo, in da bi mu naznačili tudi smrtne slučaje bivših učencev. Te podatke potrebuje za izdelanje 35-letne statistike, od kar deluje zavod. — Nasproti vesti lista „Il pensiero slavo“, da se dela o sporazumu mej opozicijama v Zagrebu, izjavlja „Obzor“, da o tem njegovi stranki nič ni znano. Torej to je še vedno le želja!

— O pomnožitvi prebivalcev v Slavoniji prinašajo uradne „Narodne Novine“ zelo poučljiv članek, v katerem se priznava žalostna resnica, da se v Slavoniji množi ptuje naseljenje, domače pa propada. Navaja tudi številke in piše, da se je v devetem desetletju prebivalstvo pomnožilo za 119.659 duš in sicer v požeški županiji (okraju) za 36.324, v virovitiški za 33.191, v sremski pa za 50.144 duš. Omenja, da se priseljenci najraje v Slavoniji spuščajo, kjer je zemlja mnogo plodovitiša od one v Hrvaški. Po zadnjem številjenju je imela Slavonija 766.275 prebivalcev, od teh je odpadlo na priseljence 206.968 in sicer 107.849 Nemcev, 56.901 Madjarjev, 16.630 Čehov, 3349 Slovencev, 13.160 Slovakov, 3565 Rusinov in ostalih 8514. Vse kup dela 27% vseh prebivalcev. To žalostno dejstvo je vredno premisleka, kajti ako bi se tuji naseljevali na pustih tleh, tedaj bi mogli biti zadovoljni, no ker ptujci izpodrivavajo domačina z njih ognjišča, tedaj ni govoriti o kaki zadovoljnosti, ampak se moramo uprati, kaj bo, če pojde tako naprej. Žalostno sliko — nadaljujejo „Nar. Nov.“ — nam kažejo v tem pogledu pakraški, daruvarski in dijakonovarski okraji, kjer so bili pred dvema ali tremi desetletji le bogati domačini, danes pa so zelo redki; na mesto teh pa vidimo le ptuje obraze, ptuje šege in navade, slišimo ptuje jezike, vidimo ljudi mrzlega srca nasproti domačemu prebivalstvu. — Tako piše hrvaški uradni list, ki je v članku poln skrbij za prihodnost hrvaškega prebivalstva v Slavoniji. Članek je vreden uvaževanja tudi od druge strani.

Dalmacija. — Pred mesecem dnij so izšle v Splitu „Pučke (ljudske) pesmi“ pesnika Kapića, in so bile dné 7. t. m., to je na dan sv. Dujma, kot zaščitnika Splita, popolnoma razpečane. Sedaj pripravljajo drugo izdajo 4000 izvodov. — Pretekli teden je bil sestanek pravašev (pristašev stranke prava) splitskega okrožja. — V nekaterih občinah se bodo v kratkem vršile občinske volitve, pri katerih se bode borila hrvaška stranka proti srbsko-avtonomaški. — V Zadru bodo baje izdaval avtonomaški svoj dnevnik. Isto tako se čuje, da prične izhajati nov hrvaški časopis, kot organ hrvaške narodne stranke. — 18. t. m. so praznovali po Dalmaciji osmo obletnico smrti pok. Miha Paulinovića, nepozabnega prvoboritelja in rodoljuba hrvaškega v Dalmaciji. — Hrvatski časopisi v Dalmaciji skoraj v vsaki številki prinašajo vabila, k nabiranju za Ljubljano in tudi izkazujejo darila. Posebno se v tem odlikuje rodoljubni Split. — Zadarski nadškof Rajčević, ki je imenovan tajnim svetnikom Njeg. Velikanstva, je šel te dni na Dunaj in bil sprejet pri cesarju v avdienci.

Češka. Najvažnejši zgodovinski dan novejšje dobe v češki povestnici ostane gotovo 15. maj 1895. Tega dne se je odprla namreč narodopisna razstava vsega češkega naroda. Ta razstava gotovo dokaže svetu veliko narodno bogastvo češkega naroda v vseh vejah obrtnosti. Slavnost otvoritve se je vršila na najsijajnejši način. Posebno odposlanstvo je povabilo tudi presv. cesarja k otvoritvi. Pod pokroviteljstvom grofa Harracha se snuje v Pragi pomožni odbor za Ljubljano in okolico. Snovatelji nameravajo pridobiti vse češke stranke za skupno delovanje. Ustanovi se tudi damski pododbor. Za Moravsko osnuje se poseben odbor v Brnu. Dohodki jednega dne narodopisne razstave, ki se kesneje določi, odločeni so trpeči Ljubljani. — Pri slavnostni otvoritvi češko-slovanske narodopisne razstave je zastopal Slovence g. Ivan Hribar iz Ljubljane, Hrvate pa g. dr. Laginja. Oba sta bila navzoča tudi pri „pick-nicku“, kateri je priredila praška mestna občina gostom v čast.

Pri istem je pozdravil goste župan Gregor, za njim so govorili poslanci raznih dežel. V imenu Slovencev je govoril g. Ivan Hribar, in Hrvatov dr. Laginja. Čehom je bilo posebno ugodno videti zastopane pri otvoritvi tudi Slovence in Hrvate. — Dne 16. t. m. to je na dan sv. Ivana Nepom., kateri so slavnostno proslavili, je množica po ulicah prepevala rodoljubne češke pesmi; pred češkim gledališčem je upila „slava“, pred policijskim uradom in nemško kazino pa „pe-reat“. Policija je množico razgnala, ki je demonstrovala tudi pred državnim kolodvorom, razbivši okna. — Dne 23. t. m. je nastal požar v razstavi v oddelku za stroje, kateri je popolnoma uničen. Pravočasna pomoč je požar omejila in rešila razstavo z velike nesreče.

Moravska. Nemški časopisi so poslednje čase v posebnih skrbah za nemško lice Brna, kjer se slovansko prebivalstvo zelo množi z dohodom čeških delavcev. Radi tega priporočajo, naj bi vsa nemška društva poskrbela, da bi nagovarjala nemške delavce, naj gredó dela iskat v Brno in ne na Dunaj, da se tako omeji slovanski živelj v Brnu. Tako nemški časopisi, ki pa ne prasha, ali bi nemški delavci v Brnu dobili dela brez znanja češkega jezika!?

Slovaška. — Ogorsko ministerstvo je potrdilo pravila novemu slovaškemu muzejalnemu društvu s sedežem v Turč. sv. Martinu. Svrha društvu bode, ustanoviti slovaški narodopisni muzej.

Poljska. — Poljski časopisi pišejo, da je imenovanje grofa Goluchowskega za ministra zunanjih poslov dokaz zaupanja, katero ima cesar v politiko Poljakov. S tem imenovanjem se bolj utrjuje izjava pri lanskoletni razstavi v Levovu, ko je rekel, da on more računati na Poljake. Pišejo tudi, da je s tem imenovanjem Poljakom priznana enakopravnost nasproti Ogrom in Nemcem. — V Rzeszowu je več husarjev dogovorno razsekalo svojega stražmojstra, ker je z vo-jaki nečloveški postopal. Vojaki so se večkrat brezuspešno pritoževali proti trpinčenju; ker niso dobili zadoščenja od višjih, maščevali so se sami. Vojake in nekatere podčastnike so zaprli in prepeljali v Przemyśl, kjer jih bode sodila vojaška sodnija. Vojaki in razsekani stražmojster so baje Madjarji. — V Galiciji se pripravljajo vse stranke na deželnozborske volitve. Demokratska stranka nastopi proti „stanczykom“, to je konservativnim velikašem. Duhovstvo je obljubilo pomoč demokratom proti velikašem, katere so dosedaj zagovarjali. „Ludovi“ (demonkrati) skušajo pridobiti na svojo stran vse nezadovoljneže. — Rusini se pripravljajo tudi na hud odpor proti Poljakom. Upa se, da se zedinijo vse štiri rusinske stranke pri postavljanju kandidatov. Oni hočejo Poljakom pokazati, da so Rusini složni v načelu ravnopravnosti v deželi.

Poljaki v Tešinu so imeli občni zbor svoje šolske družbe, katera je imela 1283 članov in imovine 86.000 gld. Sedaj namerja odpreti svojo gimnazijo in je že prosila za dovoljenje dež. odbor. Ta je pa prvo prošnjo odbil, a v drugič vložena prošnja ni še rešena. Poljaki bodo seveda sedanji sistem kljub temu podpirali, naj jim vlada že ugodí ali ne. V 1. razred tega namerjanega poljskega gimnazija vpisalo se je že 30 učencev.

Bosna - Hercegovina. — „Agence Havas“ je poslala v svet brzojavko, da so se baje nekateri bosanski muhamedanci pritožili v Carigradu pri sultanu proti avstrijski upravi Bosne. To vest je bilo slišati tudi pred več meseci in jo je prinesel tudi ruski časopis „Novosti“, trdeč, da je dopisnik govoril z vodjo deputacije. Bosanski časopisi pa ne znajo o tem čisto nič kakor tudi dobro podučeni hrvaški ne. Dokler nam poslednji ne zagotove resnice, ne moremo verjeti tej novici. — Kaj je storila turška vlada do 1. 1878. za Bosno in Hercegovino? Danes je ta dežela raj nasproti poprejšnji pod turško vlado. A da bi se domačini pritoževali pri turški vladi proti avstrijski upravi, tega ne moremo verjeti. — V Sarajevu so ustanovili pomožni odbor za ponesrečeno Ljubljano, ki je pričel svoje delovanje. — V

Varešu je bila tovarna železa, katero je ustanovila sama vlada. Te dni pa se dela na to, kako bi tovarno izročili delniški družbi, katera seveda prevzame isto pod pogojem, ki ji zagotovi lep dobiček. Iz katerega vzroka vlada izroča svoja podjetja v tuje roke, ni mnogim umevno. Znano pa je le toliko, da vlada vedno ostane kratkih rokavov. — Proračun mesta sarajevskega znaša: 295.460 gld. dohodkov in 294.515 stroškov. — Državna železnica v Bosni-Hercegovini znaša 747.73 km dolgoti.

Črnagora. — S Cetinja javljajo, da je prišlo do živega mej Albanci in Turki. Vsled tega je velika homatija v Plavi in Gusinju. Albanci bežijo v Črnogoro.

Srbija. — Kralj Aleksander je sprejel vodjo radikalcev Pašića ter se z njim več časa pogovarjal. Temu sprejemu pripisujejo posebno važnost, češ, da je prišlo vendar do nekega sporazumljenja mej vlado in radikali. Pašić ni bil na dvoru od dobe, ko je bil še minister, in kralj ga svoječasno ni hotel sprejeti, kedar se je povrnil s poslaništva v Petrogradu. Brezdvomno je, da so denarne zadrege kralja prisilile na ta korak, to je na politični preobrat, kajti finance se morejo urediti le tedaj, ako bo s tem tudi narod zadovoljen. Ni izključena mogočnost, da pride kmalu na krmilo radikalno ministerstvo. — Novosadska „Zastava“ poroča, da so v Lazarevcu ubili sina tamošnjega župnika Lazarevića. List piše, da je pokojnik žrtev sedanje vlade, ki tako hoče udušiti strankarske odnošaje v Srbiji. Uboj Lazarevića je čisto politične narave in prej ali slej bode moral za to odgovarjati le Hristić, s katerega znanjem so Lazarevića ubili. Uboja so odbožni stotnik Pajević in dva okrajna predsednika. Isto vest je potrdil tudi general Sava Gruić.

Bolgarija. — Iz Sofije poročajo, da nameruje Stambulov odpotovati v Karlove vari na zdravljenje. V to svrhu je že naprosil za potni list, katerega pa mu vlada še ni dala, kajti dela se na tem, da ga sploh ne izpusté iz Bolgarske, dokler se ne konča proti njemu pričeta preiskava.

Rusija. — Moskovsko društvo za zgodovino in starinoslovje imenovalo je vladimirskega vladiko Sergjeja svojim častnim članom. — Na ukaz carja Nikolaja plača se 500.000 rubljev na leto v podporo ruskih pisateljev in časnikarjev. Kot najvišja mirovina določena je za neoženjene vsota 720 r., za oženjene pa 1200 r. na leto. To podporo pa bodo dobivali le taki potrebni pisatelji in časnikarji, kateri nimajo druge mirovine.

— Varšavski generalni guverner grof Šuvalov, katerega so sprejeli Poljaki in Židi z veliko nado, jim sedaj že ne ugaja več. Stori sicer ničesar ne proti Poljakom, vendar pa molči in hodi pota svojega prednika, ne da bi uvel kake osebne spremembe, kar se je najbolj željno pričakovalo. Sploh javkajo nekateri poljski in židovski listi, da so se zelo varali, misleči, da nastopi pod novim vladarjem povsem drugačna, njim prijazna doba, a sedaj se kaže vedno bolj, da bode hodil sedanji car pota svojega očeta.

Razgled po svetu.

Avstrija. — Dne 15. t. m. je posebno odposlanstvo iz Berlina izročilo našemu cesarju nemško maršalsko palico. — Imenovanje Goluchowskega zunanjim ministrom in umirovljenje Kalnoky-ja je še vedno na dnevnem redu. Vsi časopisi se pečajo s tem, da pojejo hvalospeve Kalnokyju in prerokujejo delovanje sedanjega ministra. Ker je Goluchowski tudi po mišljenju Poljak, zraven pa udan Avstrijec in dober katoličan, so Madjarji z njim že naprej zelo nezadovoljni, kajti radi bi videli le Madjarja na takem mestu. Takrat jim je spodletelo. — Pišejo tudi, da postane Agliardi kardinal ter ga tako odstranijo z Dunaja, a takó zadovoljijo Madjarje. Kakor poročajo iz Rima, ga zamenja baje bruseljski nuncij Nava di Bontis, ki je že poklican v Rim. — Dunajski antisemiti napredujejo. Pri volitvi za svetovalska mesta v mestnem zastopu je izvoljenih 8 antisemitov. Isto se je zgodilo pri volitvi okrajnih opavskih zastopnikov, ki se je vršila 19. t. m.

Ogerska. — V Ogerski se še niso pomirili duhovi zaradi nuncija Agliardija. Sedaj pa jim še bolj vznemirja že tako razburjene živce imenovanje Poljaka ministrom zunanjih poslov. Kar so iskali, so tudi dobili. — Pri millenijski razstavi v Budimpešti priredijo razredno loterijo, ki naj bi dala 1 milijon goldinarjev. V tem smislu podnese posebno osnovo v zbornico ogerski finančni minister. Proračun razstave je tako-le sestavljen v goldinarjih: Ograja 50.000, izravnavna tal in mostov 346.000, poti in vrti 50.000, poslopja 1.982.000, razsvečava 72.000, železnica 25.000, prevozni troški 36.000, omare 150.000, okraševanje 481.000, stroji 80.000, začasne razstave 40.000, upravne uredbe 375.000, čuvaji 270.000, ognjegasci 60.000, redarstvo 7500, oglasi 70.000, katalog 36.000, nagrade in darila 20.000, svetinje in priznanice 25.000, godba in slavnosti 50.000, zavarovalnina 96.000, slučajni troški 58.000, torej skupno 4.380.000. — Dohodki pa bi znašali: Ustopnina 1.300.000, mestovina 350.000, gostilne in kavarne 30.000, pristojbine od pečenih tekočin 80.000, od katalogov 20.000, uporaba ograde 20.000, loterija 1.000.000, prodaja poslopij 180.000 (torej za 1.802.000 manj nego so veljala), razni 300.000, prinos države 1.000.000, prinos Budimpešte 100.000 gld., torej skupno 4.380.000 gld. Tako je preračunjeno in se vse lepo ujema. Konec razstave pa pokaže še-le materijalen in moralen uspeh. Že naprej pa obžalujemo nemadjarke razstavljalce in zaveznike Madjarjev, ki bodo morali plačati gotovo zgubo te slavne razstave.

Preganjanje Romuncev. — V Kološvaru je bilo zopet obsojenih šestnajst Romuncev, ker so že pred dvema leti pozdravili one Romunce, ki so se tedaj branili pred madjarsko poroto. Zasledovali so pozdravljalce in jih spravili pred kološvarsko poroto, ki jih je seveda spoznala krivim in so vsled tega obsojeni: urednik časopisa „Tribuna“ na dva meseca zapora in 300 gld. globe za to, ker je pozdrave tiskal v časopisu. Jeden je obsojen na 100 gld., 8 na 50 in 6 na 25 gld. globe in vsi na plačilo skupnih stroškov. — Grško-katoliški vladika v Kološu je zabranil strogo vsled sklepa konzistorija širjenje v svoji diecezi vspehbnega oklica predsednika romunske lige v Bukareštu do rumunskih žen na Ogerskem. Ukazal je svoji duhovščini, da ne sme vsprejeti takih „ščuvalnih“ spisov, še manj pa širiti jih.

Nemčija. — Nemški državni zbor je bil 25. t. m. zaključen. Kakor se je pokazalo pri raznih razpravah, položaj mej vlado in državnim zborom ni najboljši. Da bi bil razpuščen državni zbor, ni verjetno; ob enem se zanikajo glasovi, da odstopita ministra Köller in Bötticher.

Francija. — Francoska zbornica zboruje, vendar ne more uspešno delovati, ker ji to ovirajo neprijatelji ljudovlade, ki vedno interpelujejo o zunanjih poslih Francije in zadržujejo s tem redno razpravo. — Na Francoskem namerujejo poostriiti ustanove gledé na prebivanje plutjev v obmejnih mestih. Vlada je namreč odločila, ustanoviti v takšnih mestih in v lukah posebno redarstvo, ki bode nadzorovalo ptujce. Nekateri francoski časopisi se veselé tej nameri, ker se baje odstrani zelo razširjeno vohunstvo. — Odbor za priredbo svetovne razstave l. 1900. se peča z uprašanjem, da pokaže na isti tudi prvo pariško razstavo prve francoske ljudovlade iz l. 1798. Ker so vsi načrti tedanje razstave dobro shranjeni, se ta misel gotovo uresniči in se razstava priredi uprav na istem prostoru kot pred 100 leti, to je na Martovem polju. Na prvi razstavi je sodelovalo le 102 razstavljalcev, mej katerimi so bile tudi pariške tvrdke, ki še danes živé.

Norvežka. — Norveški storthing (zbornica) je že lani vzkratil plačilo za poslaništvo na Dunaju. Ukljub temu zaključku je kralj vzdržal dunajsko poslaništvo, in denar za vzdrževanje istega je posodila Švedska kot Norvežke zaveznic. Zbornica je tudi letos zaključila, to uprašanje razpravljati, ko pride na dnevni red diplomatski proračun, kar se pa zgodi še-le koncem prihodnjega meseca. Ker se je zbornica razšla, bode morala

Švedska zopet posoditi potrebno svoto za vzdrževanje dunajskega poslaništva. Razmere mej Švedsko in Norveško, ki se kavsate v enomer, so čedalje slabše. (Kdor ne vé, naj dostavimo, da Švedsko in Norveško ste dve samostojni kraljevini s skupno vladarsko hišo).

Anglija. — Iz Londona poročajo, da angleška vlada nameruje v dolnji zbornici predložiti zaključek o omejitvi oblasti gornje zbornice in istodobno — brez ozira, bode li predloga sprejeta ali ne — razpustiti zbornico. To se je nameravalo storiti še za ministra Gladstona, kajti gornja zbornica ovira delovanje dolnji s tem, da zavrže vsako v njej sprejeto predlogo, ki ne ugaja konservativcem v gornji zbornici.

Ustanek na Kubi še ni udušen, in kakor se vidi, se to ne zgodi tako kmalu. Maršal Martinez ie zahteval od španske vlade, naj mu pošlje zdravnike in strežnike za ranjence; potem 12 stabnih častnikov, 20 stotnikov ter 52 poročnikov, kakor tudi streljiva in topov. Najnovejše vesti javljajo, da je prišlo do živega mej špansko vojsko in ustaši. Poslednji so zgubili veliko ljudi in sam njih vodja je zarobljen.

Raznoterosti.

* **Nemški „Schulverein“** je imel minoli četrtek svoj redni občni zbor na Dunaju. Iz tega zborovanja bilo bi zabeležiti nastopne znamenitosti: S strani mestne oblasti ni bilo nikakega oficijelnega pozdrava, pač pa je zborovanju prisostvoval cesarski namestnik grof Kielmansegg; da so se v minolem letu zmanjšali dohodki, in slednjič: da zahtevajo nekatere podružnice, da se jim pripozna pravica, vsprejemati člane. To pravico je namreč imelo do sedaj le glavno vodstvo. Zahteva dotičnih podružnic je očevidno naperjena proti Židom. Vse podružnice namreč, v kojih prevladuje nemškonacionalni duh, so odločno proti temu, da se vsprejemajo židje kot člani v nemški „Schulverein“. Gori omenjeno pravico vsprejemanja članov zahtevajo torej le v ta namen, da bodo mogli — odklanjati Žide.

* **Antisemitizem na Dunaju in pa „Schulverein“.** Dunajska podružnica nemškega „Schulvereina“ je priredila 23. t. m. na Dunaju veliko slovesnost v „dobrodelni namen“. Toda slavni „Schulverein“ je s svojim dobrodelnim namenom in koncertom prav temeljito pogorel, kajti nijedno dunajsko pevsko društvo ni hotelo prikoncertu sodelovati! Nekatera pevška društva so se izgovorila s kakeršno koli pretvezo, druga pa so izjavila kar brez ovinkov, da ne marajo sodelovati pri — židovski slovesnosti! Znamenje časa, ka-li?

* **Žrtvi zime — v majniku.** Iz Zagreba pišejo 23. t. m.: Na Slemenu našli so nekega kmeta zmrzlega. Siromak je zabredel v strašnem zametu, ki je bil po noči od 16. na 17. t. m., zgrešil pot in obtičal v snegu. Ponesrečil se je baje še neki drugi kmet, kateri je šel z doma 16. t. m. zvečer in od one usodepolne noči ni več glasu po njem.

Potres. V mestu in v okolici Florence v Italiji se je primeril 19. t. m. precej hud potres. Ob 9. uri zvečer se je slišalo podzemsko bučanje, ki je čedalje bolj raslo, ob 11. uri pa se je začelo grozovito tresli. Ljudje so kakor blazni bežali na ulico. Sunki so se v kratkih presledkih ponavljali in prouzročili precej škode. Do 3000 hiš je poškodovanih, dve cerkvi sta se podrli. Strah je bil velikansk. Skoro vse prebivalstvo je prebdelo vso noč na prostem. Iz bolnice so bolniki skoro goli bežali na prosto. 36 oseb je bilo ranjenih, mej njimi 13 nevarno, 4 pa ubite. V Casini pri Florenci sami je razrušeno 45 hiš. V San Martinu se je podrli cerkev. Po poročilu italijanskih časopisov, potres ni bil tako močan kakor v Ljubljani, in ni prouzročil tako velike škode. Ljudstvo se je pomirilo že, ker se potres ni ponovil. Potres so občutili tudi v drugih mestih Italije, kakor tudi v Zanti na Grškem, pa tudi v Dalmaciji.

Ministri zunanjih poslov. — V 142 let, odkar imamo v Avstriji to ministerstvo,

je bil Kalnoky 13. minister, od duvalizma pa 4. Največ časa je bil minister knez Kaunic (41 let), po tem knez Metternich (39 let), za tem pride Kalnoky. Kaunic je služil Marijo Terezijo, Josipa II. in Franca II. od l. 1753. do svoje smrti. 1794. leta. Njemu je sledil grof Thugut (1704. do 1806), grof Koblenz (1804. do 1806), grof Stadion (1806. do 1809), knez Metternich (1809. do 1848.), knez Schwarzenberg (1848. do 1852.), grof Buol-Schauenstein (1852. do 1859.), grof Rechberg (1859. do 1866.), grof Mensdorf (1866.), grof Beust (1866. do 1871), grof Andrássy (1871. do 1879.), baron Haymerle (1879. do 1881.), grof Kalnoky (1881. do 1895.).

Moč dvozeve proti trozevi. — Trozeva: Avstrija - Italija - Nemčija ima skupno 1.922.200 pušek in sabelj in sicer Avstrija 559.000, Nemčija 967.200 in Italija 396.000. — Dvozeva: Rusija - Francija ima 2.399.800 pušek in sabelj, to je 477.600 več nego trozeva. Francozka sama ima 1.027.000, Rusija pa 1.372.800 Trozeva ima nadalje 163.200 konjikov, dvozeva 262.500, torej 99.300 več od trozeve. Trozeva ima nadalje 6500 topov, dvozeva pa 7876.

Italijanska trgovina z inozemstvom kaže leta 1894. lep napredek, kajti uvoz se je znižal za 97 milijonov lir, nasprotno izvoz pa pomnožil za 61½ milijonov proti lanskim bilanci. Uvoz je znašal 1.094.621.442 lir, izvoz pa 1.025.664.339 lir. Manjši uvoz se je pokazal pri prekomorskem blagu, pri mirodilniškem blagu, tobaku, volni, juti, svili, papirju in največ pri žitu, potem pa pri rogati živini. Izvoz se je znižal pri bombažnem blagu, papirju in knjigah, mramorju, kristalu, steklenini in testenini. Povišanje pri izvozu se je pokazalo pri vinu in olju, juti, volnenem in svilnenem blagu ter s kemijskimi izdelki, in konečno tudi s premogom, katerega pa ima Italija jako malo.

Dva na smrt obsojena nekriva spoznana. — Dne 13. avgusta l. 1894. sta bila pred porotniki v Liberci na Češkem kriva spoznana umora 69 - letni železniški čuvaj Jan Schillo in njegova 26 - letna hči Frančiška ter obsojena na smrt. Obdolžena sta bila, da sta umorila 70 - letnega zasebnika Wondraka v Dörfu. Na pritožbo ničnosti je najvišje sodišče zahtevalo, naj sodni zdravniki na novo izreko svoje mnenje in je odredilo novo obravnavo na dan 6. in 7. t. m. Pri tej obravnavi sta bila oba zatoženca jednoglasno oproščena. Medicinska praška fakulteta je namreč izrekla, da je bolj verjetno, da se je Wondrak sam usmrtil nego pa, da je bil umorjen.

Ljubica Rozse Sandorja. — V občini Sülelmed v szilagyjskem okraju je umrla te dni v visoki starosti 94 let neoženjena Jožefina Rado, ki je živela popolnoma oddaljena od sveta. V svoji mladosti je bila ljubica glasovitega madjarskega razbojniškega glavarja Rozse Sandorja. Ko so ga zaprli v dosmrtno ječo, ni hotela ničesar več o svetu vedeti. Pisma Sandorjeva je zvesto hranila do svoje smrti.

Književnost.

Slovanska knjižnica. — Izšel je 37. snopič, ki prinaša na 6 polah dve povesti „Godčevska Lizika“ in „Olga Žilinska“. Zadnja povest nam kaže tužno sliko iz današnjega političnega življenja Slovakov. — Funtkove izbrane pesmi izidejo šele 15. junija v dvojnem snopiču, ker papirnica vsled potresa ni mogla izgotoviti papirja, da smo ga morali naročiti drugod.

„Izbrane pesmi“. Zložil Anton Funtek. — Pod tem naslovom izidejo 15. junija najlepše pesmi proslavljenega slovenskega pesnika. Obsegale bodo 10 tiskanih pol in izidejo kot 38. in 39. snopič „Slovanske knjižnice“. Ali tiskane bodo lično in na boljšem papirju.

Ta krasna knjiga bo posvečena Ljubljani, kar pové prva pesem. Tiskala se bo v 1000 iztisih nad število naročnikov. Posamični iztisi se bodo prodajali le po 50 kr.,

a čisti dobiček se pošlje mestnemu magistratu ljubljanskemu v pomoč revnemu prebivalstvu. Ako se knjiga razprodá, dobi Ljubljana okoli 200 gld. — Založništvo prosi prijatelje lepe slovenske pesmi in naše nesrečne Ljubljanec, naj bi zbirali odjemnike med svojimi znanci. Cena 50 kr. za tako knjigo je itak nekaj nenavadnega na slovenskem slovstvenem polju.

„Knjižnica za mladino“. — Peli snopič izide še-le 5. junija, ker nismo mogli dobiti za časa — r o k o p i s a. Suša je strašna! Kdor ima kaj pripravnega za to knjižnico, naj se blagovoli oglasiti. Naša mladina silno rada čita, a nimamo skoro nič primerne za njo.

Gospode šolske voditelje nujno opozarjamo, naj si izprosijo od občinskih staršinstev po nekaj goldinarjev za šolsko knjižnico in naj potem naroče po več iztisov „Knjižnice za mladino“, ker drugače ne bo mogoče iti dalje. Zda je okoli 700 gotovih naročnikov, a treba jih je okoli 1400, ako hočemo pokriti vse stroške pri sedanjih malenkostnih cenah. Treba je vedeti, da dajemo za ubornih 15 kr. vezane snopiče, obsežne skoro 100 strani. Le vezilo požre 65 gld.! Zato je treba velikega števila naročnikov! — To število je pa najlože doseči s tem, ako se naroče vse šole in večje šole po več iztisov, ker jeden sam pač ne zadošča.

„Kažipot“ je še vedno na prodaj Stane 1 gld. 30 kr. s poštnino vred. Kritika je to delo zelo hvalila.

*** Spisi o potresu.** — Izšla je lična knjižica z naslovom „Velikonedeljski potres v Ljubljani in cesarjev obisk“. S trinajstimi ilustracijami. Izdal in založil Jos. Paulin. Cena 20 kr. V tej, 56 strani obsežni brošurici, je živo in obširno popisana grozna katastrofa, katera je zadela Ljubljano. Navedene so glavne poškodbe in popisan je tudi cesarjev obisk. Knjižico krasi trinajst jako karakterističnih in fino izdelanih ilustracij. Kot spomin na grozne dni potresa in na cesarjev obisk je ta knjižica jako primerna in zagadatelj vredna najtoplejšega priporočila. Cena je tako malenkostna, da si knjižico lahko vsakdo omisli. — „Grozni dnevi potresa v Ljubljani“. Založil Maks Fischer. Te 36 strani obsežne in s štirimi ilustracijami okrašene brošurice je izšel drugi pomnoženi in popravljeni natis. Knjižica je prav mično in pregledno spisana.

„Nada“ v Sarajevu krasno napreduje. Slike morejo tekMOVATI z vsakim velikim evropskim ilustrovanim listom. Zadnji številki je bila priložena tudi velika slika za okvir. — Cena „Nadi“ je le 6 gld. na leto.

Gostilna Antona Vodopivca

v Trstu

ulica Solitario št. 12

priporoča se

rojakom iz Goriške in drugim Slovencem a Trstu, kajti v istej se točijo le pristna vipavska črna in bela vina iz prvaške občine in s Krasa.

Priporoča se posebno Slovencem, ki pridejo po opravkih v Trst.

Kuhinja prav dobra in po ceni.

„Kažipot“ za leto 1895-96. je izšel!

Dobi se v tiskarni za gl. 1-20, s pošto 10 kr. več.

Saunig & Dekleva

Nunska ulica št. 16.

Zaloga vseh vrst šivalnih strojev. Singerjev stroj stane gld. 33 — 45 tudi gld. 70 torej po blagu je kup. Prodajata tudi dvokolesa, lovske puške, samokrese (revolverje), kakor tudi vso lovsko pripravo.

Zelene kumare (gurke)

kupi bodisi v večjih ali manjših množinah. — Najcenejše ponudbe prosi C. Borrmann, Halle a/d Saale, Deutschland, Streiberstrasse 3.

Usnjate zavornice

(Bremsklotz)

Patent v vseh državah

prekosijo vse dosedanje zavornice, ker delujejo popolnoma mirno in gotovo, drže mnogo boljše, ne obrabljajo tako kolesnih obrobov in so mnogo ceneje. Vojaška in druga oblastva se je pripoznala kot najboljše in je tudi uvedla. — Zastopstva in edine zaloge se oddajajo. Prospekti gratis.

To varnar: H. Köhler, Breslau, Parkstr. 13
I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči na ravno brisko vino.

Ant. Jeretič za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Ivan Pečenko veletržec z vinom na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desno), prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno pestrežbo in nizke cene.

ANDREJ JAKIL, tovarna kož v Rupi pošta Miren in zaloga usnja v Gorici, na trgu Kornu.

Franjo Jakil lastna tvornica kož v Rupi pri Gorici. — Zaloga v Gorici, Raštelj 9.

Ivan Reja gostilničar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Koren trgovec v Gosposki ulici št. 4 prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Ivan Dekleva veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja na Generališču (prehod Edlingov). Prodaja na debelo.

Franc Bensa v Ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebšline za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah; zato se sl običinstvu priporoča za obilen obisk.

Anton Obidič čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovencem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Anton Fon v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Karol Drašček pek Riva Corno št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Laneno-oljnati

firnež

najboljše vrste prodaja na debelo in drobno

Adolf Hauptmann

tovarna firnisa v Ljubljani.

Ilustrovane cenike o potrebninah za obrt. šolo in hišo pošiljam na zahtevanje

brezplačno in poštne prosto.